

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

Ljubljana, april 2008

MOJCA LEVAR

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

**DIPLOMSKO DELO
POSLOVNI NAČRT PODJETJA EKSPLO NOVA D.O.O.
PROIZVODNJA BIO DIZLA**

Ljubljana, april 2008

MOJCA LEVAR

IZJAVA:

Študentka Mojca Levar izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Patricije Kotnik in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani dne 11. April, 2008

Podpis: _____

KAZALO:

UVOD	1
1. BIO GORIVO KOT ALTERNATIVNI VIR ENERGIJE	2
2. POVZETEK	6
2.1. KRATEK OPIS PODJETJA	6
2.2. PRILOŽNOST IN STRATEGIJA	6
2.3. CILJNI TRGI IN PROJEKCIJE	7
2.4. KONKURENČNE PREDNOSTI.....	8
2.5. EKONOMIKA, DOBIČKONOSNOST IN MOŽNOST ŽETVE.....	8
2.6. VODSTVENA SKUPINA IN KADRI	8
3. PODJETJE, PANOGA DEJAVNOSTI IN PROIZVOD	9
3.1. PODJETJE	9
3.2. PANOGA DEJAVNOSTI	9
3.2.1. SWOT ANALIZA	12
3.3. PROIZVOD.....	13
3.4. STRATEGIJA VSTOPA IN RASTI.....	14
3.5. VIZIJA IN POSLANSTVO.....	15
4. TRŽNA RAZISKAVA	15
4.1. POTENCIALNI KUPCI PROIZVODA BIO DIZEL	15
4.2. OBSEG TRGA IN TRENDI.....	16
4.3. KONKURENCA	18
4.4. SPROTNO OCENJEVANJE TRGA.....	18
5. EKONOMIKA POSLOVANJA PODJETJA	19
5.1. KOSMATI DOBIČEK IN DOBIČEK IZ POSLOVANJA.....	19
5.2. ANALIZA DONOSNOSTI	19
5.3. FIKSNI, VARIABILNI STROŠKI.....	21
5.4. UPRAVLJANJE Z DENARNIM TOKOM PODJETJA	21
5.5. PRAG RENTABILNOSTI	22
6. NAČRT TRŽENJA	22
6.1. CELOTNA TRŽENJSKA STRATEGIJA	22
6.2. CENOVNA STRATEGIJA	23
6.3. TRŽNO KOMUNICIRANJE.....	24
6.4. PRODAJNE POTI.....	24
7. PROIZVODNI IN STORITVENI NAČRT	25
7.1. GEOGRAFSKA LOKACIJA.....	25
7.2. POSLOVNI PROSTORI.....	25
7.3. OPERATIVNI CIKLUS	26
7.4. PRAVNE ZAHTEVE DOVOLJENJA IN VPRAŠANJA OKOLJA.....	27

8. NAČRT RAZVOJA	28
8.1. STATUS RAZVOJA IN PRIHODNJE NALOGE	28
8.2. IZBOLJŠAVE PROIZVODA IN NOVI PROIZVODI	28
8.3. SREDSTVA NAMENJENA RAZVOJU	29
9. VODSTVENA SKUPINA IN KADER.....	29
9.1. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	29
9.2. KLJUČNO VODSTVENO OSEBJE	30
9.3. POLITIKA ZAPOSLOVANJA IN NAGRAJEVANJA V PODJETJU	30
9.4. UPRAVNI ODBOR.....	31
10. SPLOŠNI TERMINSKI PLAN.....	31
10.1. KLJUČNE AKTIVNOSTI V PRVEM POSLOVNEM LETU	31
10.2. TERMINSKI NAČRT	32
11. KRITIČNA TVEGANJA IN PROBLEMI	32
11.1. MAKRO RAVEN	32
11.2. RAVEN PODJETJA	33
12. FINANČNI NAČRT.....	34
12.1. PREDRAČUN IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA – SIMULACIJA.....	34
12.2. PREDRAČUN BILANCE STANJA – SIMULACIJA	36
12.3. PREDRAČUN IZKAZA FINANČNIH TOKOV	36
12.4. SIMULIRANA POSLOVNA TVEGANJA	36
12.5. DAVČNI STATUS.....	36
12.6. KONTROLA STROŠKOV	37
13. PRIDOBIVANJE IN UPRAVLJANJE Z VIRI.....	37
13.1. ZAŽELENO FINANCIRANJE	37
13.2. PRIDOBIVANJE VIROV FINANCIRANJA	37
13.3. UPRAVLJANJE Z OBRATNIM KAPITALOM PODJETJA	37
14. SKLEP.....	38
LITERATURA	40
VIRI.....	42
PRILOGE	1

KAZALO TABEL

TABELA 1: Možnosti za prihodnji razvoj biogoriv druge generacije	3
TABELA 2: Predvidene vsebnosti biogoriv v Republiki Sloveniji v obdobju 2006 – 2010.....	5
TABELA 3: Statistični podatki o celotni porabi goriv v letih 2001 do 2003 in ocena rabe goriv v prometu za leta 2005 – 2010 (v tonah).....	17
TABELA 4: Ciljne vrednosti rabe bioloških goriv v dizelskih gorivih:.....	16
TABELA 5: Prikaz dobička in prihodkov iz poslovanja podjetja Eksplo nova d.o.o. v prvih petih letih v EUR.....	19
TABELA 6: Stopnje donosov.....	20
TABELA 7: Višina in struktura cene naftnih derivatov v Sloveniji v obdobju od 12. 2. 2008 do 25. 2. 2008.....	23
TABELA 8: Stroški tržnega komuniciranja podjetja Eksplo nova d.o.o. v prvih petih letih v EUR	24
TABELA 9: Terminski plan	31

KAZALO SLIK

SLIKA 1: Grafični prikaz stopenj donosov	20
SLIKA 2: Organizacijska shema podjetja Eksplo nova d.o.o., oddelek proizvodnje biodizla	29

UVOD

Dandanes se svet utaplja v boju za sleherno kapljico črnega zlata, zato postajajo alternativna goriva vse zanimivejša in končno dobivajo svoj pečat koristnosti. Eno izmed takšnih je bio dizel, metilni ester maščobnih kislin, ki nastaja pri esterifikaciji trigliceridov jedilnih olj z metanolom. Zaradi zelo podobnih lastnosti, kot jih imajo ostala fosilna goriva, se lahko uporablja kot nadomestilo klasičnega fosilnega dizla D2 ali v zmesi s klasičnim dizelskim gorivom.

Biološka goriva so se v Republiki Sloveniji poskusno vmešavala v dizelsko gorivo, namenjeno pogonu motornih vozil, že v letu 2004. Primešani bio dizel v dizelska goriva je bil delno uvožen iz tretjih držav oziroma pridobljen v drugih državah članicah Evropske Unije (v nadaljevanju EU) delno pa proizveden v slovenskih obratih.

Okolje se neprestano spreminja, tem spremembam pa se podjetja morajo prilagajati, saj vplivajo tako na njihov razvoj, kot na strategijo. Podjetja delujejo v vse bolj negotovem okolju, ki prinaša zanje veliko tveganje, le-to pa lahko zmanjšamo s primernim fleksibilnim poslovanjem.

Namen diplomske naloge je proučitev možnosti proizvodnje bio goriva na slovenskem trgu, trenutne tržne razmere in ovire za vstop novih podjetij. Cilj diplomskega dela je, da se na podlagi analiz, ki bodo izvedene, posredujejo informacije podjetju, kateremu bo poslovni načrt v pomoč pri poslovanju.

V prvem delu je kratko predstavljen bio dizel kot eden izmed obnovljivih virov energije, njegove lastnosti in argumenti za njegovo uporabo. Temu sledi povzetek, kjer je kratko predstavljena vsebina poslovnega načrta in se nadaljuje z opisom panoge dejavnosti, proizvoda in podjetja, ki vidi potencial rasti v širitvi dejavnosti na novo področje, to je proizvodnjo bio dizla. V sklopu analize panoge je predstavljena SWOT analiza, s pomočjo katere so določene prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti obravnavanega podjetja na trgu. Tej analizi sledijo strategije, ki so ključnega pomena za uresničevanje uspešnosti podjetja in opredelitev vizije s poslanstvom. Ožje okolje podjetja je analizirano s pomočjo analize kupcev in konkurence. Temu sledi določitev obsega trga in trendov ter opredelitev načina, kako bo podjetje sproti ocenjevalo trg. Nato se naloga osredotoči na ekonomiko poslovanja podjetja, analizo donosnosti, opredelitev upravljanja z denarnim tokom in ocenitvijo praga rentabilnosti. Sledi načrt trženja proizvoda, kjer so podrobno opredeljene strategija vstopa na trg, cenovna strategija, tržno komuniciranje in tržne poti. Poglavje s proizvodno-storitvenim načrtom se osredotoča predvsem na samo proizvodnjo bio dizla, kjer je proces proizvodnje natančno opisan. Zatem so opredeljeni načrt razvoja, vodstvena skupina in kader s ključnim vodstvenim osebjem, politiko zaposlovanja in nagrajevanja. Za bolj pregledno opredelitev uvedbe proizvodnje bio dizla so terminsko

opredeljene potrebne naloge za samo izvedbo načrta. Glede na nestabilne makroekonomske in mikroekonomske razmere v gospodarstvu je bilo potrebno opredeliti tveganja in napraviti simulacije, ki nazorno prikazujejo spremembe na trgu. Na koncu sledi še opis samega financiranja podjetja in upravljanja z obratnim kapitalom.

Poslovni načrt je sestavljen na podlagi predloge za pisanje poslovnega načrta in gradiv, ki se uporabljajo pri predmetu Osnove podjetništva na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani (Drnovšek et. al., 2005). Podobno velja za finančne projekcije, za katere so uporabljeni modeli, izdelani za namene tega predmeta.

1. BIO GORIVO KOT ALTERNATIVNI VIR ENERGIJE

Emisije onesnaževanja zraka so proizvod industrije, transporta in zasebnega sektorja. Poleg njih je odgovorno za onesnaževanje zraka tudi poljedelstvo, vendar za razliko od ostalih onesnaževalcev, rastline absorbirajo del onesnaženega zraka, med drugim tudi ogljikov dioksid skozi fotosintezo. Po stalnem naraščanju onesnaženosti zraka v prejšnjem stoletju se opazijo že spremembe, med drugim upadanje emisij v zadnji letih prejšnjega stoletja zaradi moderniziranja industrijskih obratov, predvsem tistih, k obvladujejo tržne razmere. Kljub prizadevanju za zmanjševanje emisij, predvsem ogljikovega dioksida, se razmere niso veliko izboljšale. Emisije onesnaževanja zraka v atmosferi povzročajo veliko posledic, ki se odražajo na spremembi klimatskih razmer kot so višje temperature zraka in taljenje ledenikov, zdravju ljudi, zmedi v naravi in naravnih pojavih kot so tornadi, hurikani, poplave in potresi.

Po podatkih o podnebnih spremembah se je zaradi emisij toplogrednih plinov Zemlja že segrela za 0,6 stopinje Celzija. Če ne bomo ukrepali, se bo temperatura, po predvidevanjih, do konca tega stoletja povečala od 1,4 do 5,8 stopinj Celzija. 80 % vseh emisij toplogrednih plinov v EU je posledica proizvodnje energije in je tako v samem središču podnebnih sprememb in zračnega onesnaženja. EU se je zavezala k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov na lastnem območju in po svetu na raven, ki bi omejila skupni dvig temperature na največ 2 stopinji Celzija v primerjavi z ravnmi v predindustrijskem obdobju.

Varčevanje z energijo je nedvomno najhitrejši in najbolj učinkovit način zmanjševanja emisij toplogrednih plinov ter izboljševanja kakovosti zraka, zlasti na gosto naseljenih območjih.

Države EU so odvisne od energetskega virov, zato veliko projektov, ki se izvajajo v državah EU temelji na proizvodnji bio dizla in bio etanola, pri čemer je v ospredju izkoriščanje naravnih materialov, kot so les in lesni derivati, celuloza, hemi-celuloza in lignin.

V celotni proizvodnji biogoriv, ki jih podjetja proizvedejo v EU, prevladuje bio dizel, in sicer s skoraj 80 odstotnim tržnim deležem. Po podatkih iz leta 2005 je med državami EU, katere proizvajajo bio dizel, Nemčija največja proizvajalka bio dizla (1,6 mio ton na leto), sledi ji Francija (0,5 mio tone na leto) in nato še Italija z drugimi državami, med njimi pa je tudi Slovenija (8000 ton na leto). Svetovna proizvodnja biogoriv se po podatkih iz leta 2005 ocenjuje na več kot 35 milijard litrov.

Najpomembnejša ovira pri povečevanju energetske učinkovitosti je pomanjkanje informacij o stroških in razpoložljivosti nove tehnologije, o stroških lastne porabe energije, tehniki niso usposobljeni za pravilno vzdrževanje in dejstvo, da udeleženci na trgu teh vidikov ne upoštevajo primerno.

Za zmanjševanje emisij zraka poznamo več različnih virov bioenergije. Med te sodijo: vetrna energija, sončna energija, hidroenergija, biomasa in geotermalna energija. Viri biomase se nahajajo v kopenskih in vodnih rastlinah, različnih kmetijskih in industrijskih ostankih ter predelovalnih odpadkih, odpadnih vodah in živalskih odpadkih. Sem bi lahko prišteli tudi komunalne odpadke. Iz biomase se lahko proizvede:

- etanol in metanol, biološko proizvedeni alkoholi, ki nastanejo z alkoholnim vrenjem,
- bioplín, biološko proizvedeni plín, ki nastane iz raznih odpadkov in kmetijskih pridelkov
- bio dizel, olje, ki nastane z predelavo naravnega rastlinskega ali odpadnega olja

Tabela 1: Možnosti za prihodnji razvoj biogoriv druge generacije:

VRSTA BIO GORIVA	SPECIFIČNO IME	SUROVINA BIOMASE	PROIZVODNI PROCES
Bio etanol	Konvencionalni bio etanol	Sladkorna pesa, Žita	Hidroliza in fermentacija
Čisto rastlinsko (jedilno) olje	Čisto rastlinsko olje (PPO)	Oljnice (npr. oljna ogrščica)	Hladno stiskanje/ekstrakcija
Bio dizel	Bio dizel iz energetskih rastlin Metilni ester semen oljne ogrščice (RME), metiletilni ester maščobnih kislin (FAME/FAEE)	Oljnice (npr. oljna ogrščica)	Hladno stiskanje/ekstrakcija In esterifikacija
Bio dizel	Bio dizel iz odpadnih snovi (FAME/FAEE)	Odpadno jedilno olje	Esterifikacija
Bioplín	Izboljšani bioplín	(Mokra) biomasa	Presnova
Bio – ETBE	Etil-terc-butil eter	Bio etanol	Kemična sinteza

Vir: Robek R.: Kmetje in proizvodnja biogoriv, 2007, str.6.

Torej, eden izmed načinov, kako emisije zmanjšati, je uporaba bio dizla. Bio dizel je proizvod, ki nastane s predelavo naravnega rastlinskega olja, odpadnega jedilnega olja ali masti in ga uporabljamo kot čisto mešanico goriva ali kot dodatek k standardnemu, fosilnemu gorivu dizel, za vsa vozila v prometu (avtomobile, tovornjake, kosilnice, delovne in gradbene stroje).

PREDNOSTI BIO DIZLA PRED FOSILNIMI GORIVI (NAFTA), Vir: Žumbar A., 2005, str. 2:

- pozitivna energetska bilanca,
- zaprti krog ogljikovega dioksida,
- omogoča do 35% nižje emisije CO in do 20 % nižje emisije nezgorelih ogljikovodikov (CH) v ozračje,
- skoraj ne vsebuje žvepla (pod 10 mg/kg),
- znižuje stopnjo dimljenja izpušnih sistemov (tudi do 70 %),
- ne vsebuje škodljivih aromatskih spojin (benzen, toluen ipd.),
- v primeru izlitij ne predstavlja nevarnosti za okolje (biološko razgradljiv),
- izboljšuje mazalne sposobnosti dizelskega goriva,
- uporaben za že obstoječe izvedbe dizelskih motorjev,
- standardizirano gorivo;

IMA PA TUDI NEKATERE POMANJKLJIVOSTI, IN SICER, Vir: Žumbar A., 2005, str. 2:

- nekoliko večje sproščanje dušikovih oksidov (NO_x),
- nevarnost pojava monokultur,
- omejen proizvodni potencial,
- za izdelavo potreben alkohol (metanol, etanol),
- cena;

Za pridobivanje bio dizla potrebujemo tri osnovne surovine: olje, metanol in katalizator. Po nekaterih ocenah bi v Sloveniji lahko na leto pridobili približno 20.000 ton omenjenih odpadnih surovin. Metanol se pridobiva z oksidacijo zemeljskega plina, katalizator pa je lahko baza ali kislina. Vse tri surovine se vodijo v reaktor, kjer se zmes segreje in premeša. Po določenem času se fazi ločita in dobimo bio dizel ter stranski produkt glicerol.

Bio dizel ima kurilno vrednost 37.000 kJ/kg, kar pomeni v primerjavi s fosilnim dizelskim gorivom, ki ima kurilno vrednost 42.000 kJ/kg, približno 12 % manjši energijski izkupiček. Manjša kalorična vrednost sicer pomeni zmanjšanje motornega navora in moči ter povečanje porabe za 5 %. Po drugi strani pa raba biodizelskega goriva podaljša življenjsko dobo dizelskih agregatov, saj je za 65 % bolj mazivno od dizelskega goriva. Zgorevanje biodizelskega goriva v dizelskem agregatu povzroča 80 % manjše emisije ogljikovega dioksida in do 100 % manj žveplovega dioksida. Poleg tega bio dizel proizvede veliko prostega kisika in do 20-krat manj ogljikovega monoksida kot dizelsko gorivo. Samo zgorevanje bio dizla zagotavlja za 90 % manjšo količino nezgorelih ogljikovodikov in za

7590 % zmanjšanje aromatičnih ogljikovodikov in ogljikovega monoksida v primerjavi s fosilno nafto. Njihova emisijska vrednost omogoča idealno uporabo v pomorstvu, nacionalnih parkih, jezerih in gozdovih ter v onesnaženih mestih, ker se izpuh biološko razgradi v pičlih dvanajstih dneh (99,6 %).

V državah EU transport povzroča 21 % vseh emisij toplogrednih plinov, ki prispevajo h globalnemu segrevanju. Rast emisij je še vedno visoka. Če želijo države doseči cilje, ki so sprejeti in zastavljeni v Kjotskem protokolu (tj. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov), morajo najti tudi načine za zmanjševanje emisij v transportu in predvsem v industriji. Toda to ne predstavlja edinega velikega izziva, saj je skoraj vsa energija, ki se porabi v transportu, fosilnega izvora, torej nafta, ki pa je količinsko in prostorsko omejena.

Stopnja rasti količine prodaje biogoriv, ki je določena v Kjotskem sporazumu, bi morala v letu 2007 dosegati vrednost prodaje biogoriv 2 % izmed vse prodaje goriv na trgu, kar predstavlja 34.454.000 potrebnih litrov bio dizla. Ta stopnja pa bi se morala do leta 2010 povečati na 5 %. To pomeni omogočanje rasti proizvodnje in prodaje biogoriv na trgu za 250 %.

Tabela 2: Predvidene vsebnosti biogoriv v Republiki Sloveniji v obdobju 2006 – 2010

BIODIZEL	2006	2007	2008	2009	2010
Delež v %	1,2	2	3	4	5
Dizel	885.500	912.065	939.427	967.610	996.638
Bencin 95 in 98 skupaj	613.810	596.596	579.898	563.701	547.990
Količina v tonah	20.552	34.454	52.027	69.892	88.093

Vir: Spletni portal podjetja Pinus TKI d.d., 2005.

Slovenija je ena izmed članic EU, ki spodbuja rabo biogoriv in drugih obnovljivih virov goriv v prometu na podlagi sprejete Direktive 2003/30/ES, ki jo je sprejel Evropski parlament 8. maja 2003. Namen le-te je uvajanje ukrepov spodbujanja rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv, ki bi nadomestila uporabo fosilnih goriv v prometu, to je dizelskih goriv in motornih bencinov. S pomočjo te direktive bo Slovenija prispevala k uresničevanju ciljev glede izboljšanja zanesljivosti oskrbe z energijo, k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in k ustvarjanju novih možnosti trajnostnega razvoja podeželja.

EU je v strateškem pregledu energetske politike sklenila, da evropska energetska politika na mednarodnih pogajanjih temelji na cilju doseči 30 % zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v razvitih državah do leta 2020 v primerjavi z letom 1990. Poleg tega morajo biti leta 2050 emisije toplogrednih plinov zmanjšane do 50 % glede na leto 1990, kar je 60 – 80 % znižanje emisij v industrijskih državah do leta 2050.

»Strategija EU za bio goriva vsebuje sedem političnih osi, ki po skupinah razvrščajo ukrepe, s katerimi bo komisija spodbujala proizvodnjo in uporabo biogoriv. Te so:

pospeševanje povpraševanja po bio gorivih, izkoriščanje okoljskih ugodnosti, razvoj proizvodnje in oskrbe z bio gorivi, povečanje zalog s surovinami, pospeševanje tržnih priložnosti, podpora državam v razvoju in podpora raziskav in razvoja.« (Žerjav, 2006, str. 5)

Cilje, ki jih je EU zastavila, bodo lahko dosegli s konkurenčnimi in odprtimi energetske trgi. Odprtost in konkurenčnost trga bi vodila k zmanjšanju cen, izboljšanju varnosti oskrbe in posledično k učinkovitejši rabi energije. Države članice bi morale zagotoviti močno konkurenčnost med proizvajalci in odsotnost protekcionalizma. Z odprtostjo trga in konkurenčnostjo bi zagotovili koristi za porabnike, celotno gospodarstvo in spodbudili naložbe v proizvodnjo bioenergije.

Eden najpomembnejših ukrepov za zagotavljanje zmanjšanja emisij je povečanje deleža obnovljivih virov energije. Države EU delujejo v smeri ciljnega deleža proizvodnje, ki znaša 12 % obnovljive energije do leta 2010 izmed vse potrebne energije za porabo, vendar verjetno kljub vsemu ta delež ne bo presešel 10 %. Razlogi za to odstopanje se nahajajo v visokih stroških proizvodnje biogoriv v primerjavi s fosilnimi gorivi, pomanjkanje skladnega in učinkovitega političnega okvira ter stabilna dolgoročna vizija.

2. POVZETEK

2.1. KRATEK OPIS PODJETJA

Podjetje, ki se je odločilo za vzpostavitev proizvodnega obrata za proizvodnjo bio dizla je Eksplo nova d.o.o. iz Podskrajnika, ki je hčerinsko podjetje podjetja Elgo nova d.o.o.. Za opravljanje nove dejavnosti je podjetje Eksplo nova d.o.o. uredilo potrebne dokumente za spremembo dejavnosti.

Primarna dejavnost obravnavanega podjetja je bila proizvodnja eksploziva ANFO, načrtujejo pa novi projekt, proizvodnjo bio dizla.

2.2. PRILOŽNOST IN STRATEGIJA

Podjetje Eksplo nova d.o.o. bo začelo s proizvodnjo bio dizla takoj po ureditvi prostorov in opreme. Velik poudarek bodo namenili tržnemu komuniciranju, predvsem osebni prodaji pri velikih podjetjih, ki se ukvarjajo s transportom in gradbeno mehanizacijo.

»Strategija je vsaka možna poslovna usmeritev podjetja, ki obeta, če bo uresničena, doseči strateške cilje.« (Pučko, 2003, str. 169).

S pomočjo poslovne strategije se poskuša doseči višjo produktivnost podjetja in znižanje splošnih stroškov. Le-ta se nedvomno kaže v naraščajočem tržnem deležu, številu novih kupcev, večjem številu zaposlenih, novih trgih, večji prodaji in drugo. Nenazadnje pa je ob vsem tem pomembno še poudariti, da se s tem, ko podjetje načrtuje strategijo rasti in razvoja, mora najprej oklepati strategije notranje rasti oziroma investicij v lastne programe.

Priložnost za podjetje se izkazuje v tem, da se v slovenskem gospodarstvu nahaja le nekaj podjetij, ki proizvajajo bio dizel, nobeno od teh pa ne proizvaja bio dizel iz odpadnega jedilnega olja. Tega olja je na trgu veliko in dovolj za proizvodnjo bio dizla, kasnejšo rast podjetja in njegovo kasnejšo povečano povpraševanje po tem olju. Podjetje bo to priložnost izkoristilo, saj bo kot prvo na slovenskem trgu, ki bo proizvajalo bio dizel iz odpadnega jedilnega olja, posledično tudi prispevalo k čistejšemu okolju; s predelavo tega olja bo namreč manj odpadkov in hkrati koristen proizvod, prijazen okolju.

2.3. CILJNI TRGI IN PROJEKCIJE

Podjetje se bo osredotočilo na dva glavna trga, za stransko prodajo oz. prodajo manjših količin bodo imeli v rezervi še tretji trg. Primarni trg bodo predstavljala podjetja, ki ponujajo goriva na trgu, na primer OMV d.o.o., in potrebujejo bio dizel za dodajanje k osnovnim gorivom ali za prodajo čistega bio dizla končnim potrošnikom. Sekundarni trg bodo predstavljala podjetja, ki potrebujejo gorivo za izvajanje dejavnosti, kot je gradbena mehanizacija, prevoznništvo, javni prevoz, idr.. Čeprav se na trgu že pojavljajo drugi proizvajalci bio dizla, je raziskava pokazala, da je še dovolj prostora tudi za obravnavano podjetje. Terciarni ali rezervni trg bodo predstavljali posamezniki in podjetja, kmetje, ki imajo rezervoarje za gorivo, poleg njih so tu še ribolovne flote in plovila.

Na podlagi tržne raziskave so glavni obstoječi konkurenti bio dizla na slovenskem trgu ta hip: Bio goriva d.o.o., Skupina Panvita in Intercorn trading d.d..

Glede na to, da je tržni potencial na podlagi direktive EU za proizvodnjo bio dizla približno 35.000 ton na leto, bi podjetje Eksplo nova proizvedlo nekaj več kot 600 ton bio dizla na leto, kar sicer ne predstavlja velikega deleža, predstavlja pa potencial za vstop in kasnejšo rast. Na podlagi zmogljivosti, ki si jih bo podjetje Eksplo nova zagotovilo, bo lahko proizvodnja in prodaja v prvem letu poslovanja obsegala 627.500 litrov bio goriva, kar predstavlja približno 1,8 % tržnega deleža v celotni porabi biogoriv v Sloveniji. V petem letu poslovanja predvidevajo proizvodnjo že 1.814.400 litrov bio goriva.

V drugem letu se poleg prodaje bio goriva predvideva tudi prodaja glicerola kot stranskega proizvoda pri proizvodnji bio dizla, pri tem pa bodo prihodki minimalni, predvideva se zgolj plačilo stroškov dostave in dodatna simbolična vsota. V tretjem letu poslovanja se predvideva povpraševanje po glicerolu tolikšno, da bi prodaja lahko obsegala 80 %

proizvodnje glicerola, kar predstavlja 181.440 litrov, v petem letu pa 290.304 litrov glicerola.

2.4. KONKURENČNE PREDNOSTI

Podjetje bo v začetku svojo konkurenčno prednost uveljavljalo z ustrežno kakovostjo in dejstvom, da so prvi na slovenskem trgu, ki proizvajajo bio dizel na podlagi odpadnih jedilnih olj in s tem koristijo naravi s predelavo teh olj v bio dizel, ki pa je organsko razgradljiv.

Trenutno največji slovenski odjemalci bio dizla, OMV d.o.o. in Petrol d.d., kupujejo bio gorivo v tujini, predvsem Avstriji in Italiji. Kot že prej omenjeno, proizvodnja podjetja Eksplo nova d.o.o. predstavlja le majhen delež celotnih potreb po bio dizlu na slovenskem trgu.

Podjetje bo v drugi fazi konkuriralo na slovenskem trgu z dodatnimi storitvami, kot je dostava goriva do kupca, ter s ceno, ki bo za zveste kupce nižja od cene na trgu za določen odstotek, to pa je odvisno od kupca in obsega kupljenih količin.

2.5. EKONOMIKA, DOBIČKONOSNOST IN MOŽNOST ŽETVE

Ocenjeni obseg sredstev, ki so potrebna za začetek opravljanja dejavnosti, je 40.000 EUR, s katerimi bo podjetje pokrilo stroške nakupa materiala, stroške dela in ostale vzporedne stroške za prvi mesec poslovanja. Ta sredstva je podjetje pridobilo z opravljanjem primarne dejavnosti (proizvodnja in prodaja eksploziva) ter jih namenilo za že omenjeno pokrivanje stroškov začetka nove dejavnosti, torej proizvodnje bio dizla. Proizvodno linijo in prostore bo podjetje dobilo v najem pri podjetju Elgo nova d.o.o..

V podjetju predvidevajo za projekt proizvodnje bio dizla v prvem letu izgubo, nato pa dobiček v preostalih predvidenih letih poslovanja, katerega bodo namenili investicijam, in sicer v nakupu potrebne opreme, kot je proizvodna linija, tovarna sredstva in kasneje širitev proizvodnje in nakup novih, dodatnih prostorov.

2.6. VODSTVENA SKUPINA IN KADRI

Uspešnost podjetja je močno odvisna od kvalitete vodstvene skupine in kadra. Vodstvo je ključnega pomena pri spreminjanju dobre poslovne priložnosti v uspešno podjetje.

Na čelu podjetja je direktor, ki opravlja naloge usklajevanja poslovnih funkcij v organizaciji, povezuje aktivnosti in opravlja administrativna dela, saj se zaradi majhnosti podjetja v prvih letih poslovanja ne namerava zaposlovati dodatnega delavca za administrativna dela. Za kontrolo in koordinacijo izvajanja dejavnosti izdelave ter mešanja

eksplozivov in bio dizla skrbi strokovni delavec, ki je po strokovni usposobljenosti univerzitetni diplomirani kemik. V kasnejših letih poslovanja bodo zaposlili dodatne delavce za delo v proizvodnji in administraciji.

3. PODJETJE, PANOGA DEJAVNOSTI IN PROIZVOD

Poglavje predstavlja trenutno stanje v panogi, ključne probleme, dogajanja v panogi in predvidene ukrepe ter opiše poslovno področje delovanja podjetja. Predstavljeni so glavni proizvodi, storitve in stranski proizvodi, ki dopolnjujejo proizvodnjo ter prinašajo dohodek. Opisane so tudi potrebe, ki jih proizvodi in storitve zadovoljujejo, uporabniki in njihove konkurenčne prednosti.

3.1. PODJETJE

Podjetje, ki se je odločilo za vzpostavitev proizvodnega obrata za proizvodnjo bio dizla je Eksplo nova d.o.o. (v nadaljevanju Eksplo nova) iz Podskrajnika, ki je hčerinsko podjetje podjetja Elgo nova d.o.o. (v nadaljevanju Elgo nova). Podjetje Eksplo nova je v 100 % lasti podjetja Elgo nova, ki je kot tako imenovano materinsko podjetje bilo ustanovljeno v letu 2001 in se ukvarja z elektro storitvami, kot so: pridobivanje elektro dokumentacije, priključitev na elektro energetsko omrežje, vzpostavitev elektro inštalacij in elektro meritve.

Primarna dejavnost podjetja Eksplo nova je proizvodnja in prodaja eksploziva ANFO, načrtujejo pa proizvodnjo bio dizla, s katerim si bodo pomagali pri izdelavi eksplozivov (bio dizel je sestavni del eksploziva) in ga prodajali na trgu, z odpadno toploto pri proizvodnji bio dizla pa ogrevali poslovne prostore obeh podjetij. Te vrednosti porabe bio goriva so zanemarljive v primerjavi s količino prodaje na trgu, zato le-te niso upoštevane v finančnih projekcijah. Za opravljanje dejavnosti si je podjetje že pridobilo dovoljenje za proizvodnjo bio goriva.

Podjetje Eksplo nova je locirano v Industrijski coni Podskrajnik, ki je trenutno v fazi razcveta. Poleg tega je prometna infrastruktura dobro urejena (30 minut po avtocesti do Ljubljane), kar bo zagotovilo še večje število potencialnih kupcev.

3.2. PANOGA DEJAVNOSTI

Podjetje Eksplo nova, družba za vrtanje, miniranje, proizvodnjo in svetovanje, je registrirano za opravljanje dejavnosti s šifro Standardne klasifikacije dejavnosti 51.550 (Trgovina na debelo s kemičnimi izdelki) in s šifro 27.100 (Olja, dobljena iz nafte, olja, dobljena iz bituminoznih mineralov, razen surovih, ter odpadna olja).

Na podlagi Evropske Direktive je predlagan določen odstotek porabe bio goriv na slovenskem trgu. Kot je bilo že prej omenjeno, se bo odstotek porabe bio goriv z leti povečeval, posledično z namenom zmanjšanja porabe fosilnih goriv in zmanjšanja onesnaženosti okolja.

Zakonska določila o ravnanju z odpadnimi olji so v EU določena z evropsko Direktivo št. 75/439 iz leta 1975 in njenima popravkoma, to sta Direktivo št. 87/101 iz leta 1986 ter Direktivo št. 91/692 iz leta 1991. V Sloveniji je slednja direktiva opredeljena v Pravilniku o ravnanju z odpadnimi olji iz leta 1998. (vir: Vračko, 2004, str. 2)

Lastnosti bio dizla določa aktualni standard za bio dizel (SIST 14 214).

Možnosti za izpolnjevanje zahteve EU po izvrševanju Direktive za varovanje okolja je bilo več:

- uvedba čistega (100 %) bio dizla (primer Nemčija, Avstrija);
- uvedba mešanice bio dizla in dizla v razmerju 30 % bio dizla in 70 % dizla (primer Francija, Italija);
- uvedba mešanice bio dizla in dizla, kjer vsebnost prvega ne presega 5 %.

Evropska komisija je v spomladanski napovedi ocenila, da se bo letos gospodarska rast v Sloveniji v primerjavi z lanskimi 5,2 % znižala na 4,3 %, v prihodnjem letu pa na 4 %, skladno z upočasnitvijo rasti pa se bodo zmanjšali tudi investicijski izdatki. Javnofinančni primanjkljaj v Sloveniji naj bi letos in prihodnje leto znašal 1,5 % bruto domačega proizvoda (v nadaljevanju BDP), medtem ko je bil po podatkih komisije lani 1,4 %.

V tekočih cenah je BDP v letu 2006 znašal 7.296.627 mio SIT ali 30.453 mio EUR, kar pomeni 5,7 % rast. BDP na prebivalca je tako v letu 2006 znašal 15.167 EUR.

Medtem ko je bila letna stopnja inflacije lani 3,6 %, kar je enako kot leto poprej, se letos in v prihodnjem letu Sloveniji ponovno obeta zvišanje, tokrat zaradi cen nafte, liberalizacije trga elektrike in zemeljskega plina, ki so načrtovani s 1. julijem letos; in pa morebitnih zvišanj stopenj davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV), vsi naštetih dejavniki pa bi utegnili prispevati k 0,8 % zvišanju inflacije. Največjo nevarnost za stabilnost javnih financ v Sloveniji predstavlja negotov učinek davčnih reform, saj lahko te povzročijo tako zvišanje kot znižanje proračunskih prihodkov v primerjavi z uradnimi projekcijami.

Na dan 30.4.2007 je bilo v Sloveniji skupaj registriranih 1.266.681 vozil in 1.230.536 imetnikov veljavnih vozniških dovoljenj. V Sloveniji je torej v povprečju 1 vozilo na 1 osebo z veljavnim vozniškim dovoljenjem. Podatki tudi kažejo, da vedno manj ljudi uporablja javni transport in vedno več lastnega. Torej je v Sloveniji veliko avtomobilov in z njimi povezanih izpušnih plinov. Posledično je poraba dizelskega goriva v Sloveniji v

povprečju narasla za več kot 100 % in sicer iz 421.000 ton leta 2000, na 846.000 ton leta 2005. Cene le-teh v trgovini na drobno iz leta v leto rastejo, po zadnjih podatkih iz leta 2005 pa je prodaja motornih goriv znašala 20,5 % celotne prodaje trgovine na drobno.

Z upočasnitvijo izjemno ugodne gospodarske rasti v minulem letu, ki je bila največja po letu 1999, se bodo bistveno zmanjšala vlaganja podjetij. Vendar bodo bruto investicije v osnovna sredstva še naprej precejšnje, in sicer predvsem zaradi vse krepkejše dejavnosti v gradbeništvu. Stanovanjska gradnja se bo močno krepila do leta 2008, ko se izteče prehodno obdobje, v katerem lahko Slovenija uveljavlja znižano stopnjo davka na dodano vrednost za stanovanja. Poleg tega Slovenija načrtuje veliko investicijo v gradnjo avtocest. Povezanost z proizvodnjo bio goriva se kaže v tem, da se za gradnjo cest in stanovanj uporabljajo gradbeni stroji, ki seveda potrebujejo gorivo za izvajanje dejavnosti. Tako lahko na podlagi tega pričakujemo spremembe porabe goriva tudi v sorazmerju z investicijami v gradnjo stanovanj in cest.

Za smotrnejšo rabo energije ima tehnologija odločilno vlogo, saj povečuje učinkovitost izrabe energije in zniža stroške proizvodnje iz obnovljivih virov. V EU obstajajo posebni programi, ki za raziskave in razvoj nudijo določena sredstva za raziskave na področju energetike. Izvajalska agencija za inteligentno energijo v EU ima na voljo med leti 2007 in 2013 za izvajanje svojega programa 730 milijonov EUR. Ta program spodbuja raziskave na področju energetske učinkovitosti, varčevanja z energijo, obnovljivih virov energije in vidikov v povezavi s prometom, ki so povezani z energijo v EU.

Poleg zgoraj naštetih podatkov so tu tudi emisije, ki so v primerjavi z letom 2005 glede na leto 2000 manjše (vedno večja uporaba obnovljivih virov energije, med drugimi tudi biogoriv in dodajanje le-teh fosilnim gorivom), in sicer: žveplov dioksid iz 194 na 42 na leto (podatki v 1000 ton) in dušikov oksid iz 64 na 58 na leto (podatki v 1000 ton). Statistični podatki tudi kažejo, da je poraba dohodka v gospodinjstvih za transport vedno večja, saj je znašala v letu 2000 11,2 %, v letu 2004 pa 15,6 %.

Kupce bio dizla predstavljajo predvsem velika podjetja, ki ponujajo goriva na trgu kot sta Petrol d. d., OMV Istrabenz d. d. in drugi. Poleg njih so tu še kmetje, podjetja, posamezniki, ribolovne flote in plovila. Možnost za uspešno poslovanje se pojavlja v pogodbeni povezanosti s podjetjem OMV Istrabenz d. d., ki trenutno uvaža bio dizel iz drugih držav. Neposredno konkurenco pri proizvodnji bio dizla predstavljajo podjetja v Sloveniji, ki proizvajajo bio gorivo. To so Bio gorivo d.o.o., Skupina Panvita in Intercorn trading d. d..

Več o kupcih in konkurenci se nahaja v naslednjem poglavju o analizi, kjer so podrobno predstavljeni.

Zelo pomembna je povezanost z dobavitelji in točna dobava materiala. Letna količina odpadnih jedilnih olj v Sloveniji znaša okrog 500.000 kg na mesec, ki jo zbiralci uničijo ali prodajo v tujino. Podjetje potrebuje v prvem letu poslovanja povprečno 50.000 kg odpadnega olja. O nakupu odpadnega jedilnega olja se obravnava podjetje dogovarja s podjetjem Koto d.d. iz Ljubljane. Ena od dejavnosti, ki jo to podjetje opravlja je zbiranje in predelava organskih kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj iz industrijskih kuhinj in hotelov.

V primeru neizpolnjevanja obveznosti oziroma slabih odnosov z dobaviteljem, so na voljo tudi drugi dobavitelji, kot so: SNAGA d.o.o., BIOTERA d.o.o. , JO & NA INTERNATIONAL d.o.o., kmetje in ostali mali zbiralci odpadnih rastlinskih olj in EKO-LES d.o.o..

3.2.1. SWOT ANALIZA

PREDNOSTI IN SLABOSTI

Prednosti in slabosti podjetja ocenjujemo s tako imenovano interno analizo. Pri tem prednosti podjetja predstavljajo tiste sposobnosti, s katerimi podjetje razpolaga v primerjavi s tekmeci, ter tiste, ki povečujejo njegovo konkurenčnost in mu s tem dajejo določeno prednost pred tekmeci.

Prednost se kaže v partnerskih odnosih z dobavitelji in kupci, posledice tega pa vodijo k zvestobi in naklonjenosti. Prednosti se odražajo tudi v znanju, spretnostih, finančnih virih, podobi podjetja itd. Prav tako je prednost tudi sama izbrana lokacija podjetja, saj se v bližini nahaja veliko kmetov in podjetij, ki se štejejo za potencialne kupce, konkurentov pa ni v bližini, saj se nahajajo na vzhodu države. Poleg tega lahko štejemo med prednosti tudi to, da bo to podjetje prvo v Sloveniji, ki bo proizvajalo bio dizel iz odpadnega jedilnega olja, katerega je na trgu precej in ni bojazni, da bi ga zmanjkalo oziroma bilo omejeno. To je v nasprotju z ostalimi podjetji, ki proizvajajo bio dizel iz oljne repice ali drugih rastlin, ki pa so časovno in prostorsko omejene.

Slabosti so tiste značilnosti podjetja, ki zmanjšujejo njegovo konkurenčno sposobnost in možnosti za uspešno opravljanje poslov. Med slabosti podjetja Eksplo nova lahko štejemo nekonkurenčnost pri velikih količinah, visoki stroški plač za strokovnjake s tehničnim in tržnim znanjem.

PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI

Priložnosti in nevarnosti predstavljajo zunanji del SWOT analize, ki se časovno nanaša predvsem na prihodnost. Gre za razvoje v zunanjem okolju podjetja, ki imajo na njegovo

bodočo poslovno uspešnost pozitiven ali negativen vpliv (Pučko, 2003, str. 138). Priložnosti iz okolja, ki jih ima podjetje Eksplo nova so:

- povezovanje z drugimi podjetji; s tem pridobijo moč in večjo razpoznavnost, promocijo oziroma povezava podjetij v mrežo (Hibrid), strateška partnerstva, skupna vlaganja, kapitalske ali pa tudi nekapitalske povezave;
- določen segment kupcev bio dizla ceni predvsem kakovost izdelave (čistost bio dizla, brez drobnih delcev) in dodatne storitve, kot je dostava;
- postopna rast porabe in evropska Direktiva za povečanje povpraševanja po bio gorivih ter določila o potrebnem mešanju s fosilnimi gorivi;
- razpoložljivost kvalificiranih kadrov v regiji;
- povišanje trošarinske stopnje na fosilna goriva, kar vodi k nižji ceni bio goriv v primerjavi s fosilnimi gorivi.

Poleg prej naštetih priložnosti iz okolja podjetju pretijo tudi nevarnosti. Te so:

- naraščanje pogajalske moči kupcev;
- močna tuja konkurenca; predstavljajo jo predvsem podjetja, ki izdelujejo večje količine bio dizla. Pri manjših količinah jim naše podjetje še lahko konkurira na domačih tleh, ker so nižji stroški dostave, pri večjih pa to ni več mogoče. Zelo močno konkurenco bodo predstavljale tudi nove generacije biogoriv, ki se še razvijajo;
- substituti; obstaja tudi druga vrsta proizvodnje bio dizla iz kmetijskih pridelkov, fosilna goriva (še vedno močan substitut) in nove vrste bio goriv, predvsem plini;
- razvoj nove generacije biogoriv;
- možnost prevzemanja zaposlenih med podjetji.

3.3. PROIZVOD

Kot je že prej omenjeno, je bio dizel proizvod, ki nastane (tudi) s predelavo odpadnega jedilnega olja. Lastnosti bio dizla določa aktualni standard za bio dizel (EN 14 214), tarifna oznaka za bio dizel pa je 3824 90 99.

Definicija odpadnih olj temelji na podlagi Pravilnika o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi. Odpadno jedilno olje je vsako mineralno ali sintetično olje v tekočem ali poltekočem stanju, ki ni več primerno za uporabo, za katero je sicer bilo namenjeno, to je drugo mineralno ali sintetično olje, hidravlično olje, motorno ali strojno olje.

V podjetju načrtujejo proizvodnjo vsaj 2.500 litrov bio dizla na dan, za proizvodnjo katerega pa poleg odpadnega jedilnega olja potrebujejo še metanol, kalijev hidroksid, vodo in suhi magnezijev sulfat. Poleg tega se v podjetju za proizvodnjo uporablja tudi metanol,

ki znaša približno 20% celotne količine odpadnega jedilnega olja, ki gre v proizvodnjo. Pri reakciji med metanolom in oljem nastane kot stranski produkt glicerol.

Glicerol ni nevarna kemikalija in se ga lahko spušča v kanalizacijo. Služi lahko kot hrana bakterijam pri čiščenju odpadnih voda v čistilnih napravah. Povpraševanje po tem stranskem proizvodu se pojavlja s strani podjetij, ki proizvajajo bioplin in s strani podjetij, ki potrebujejo za izvajanje proizvodnega procesa veliko količino goriv, kot so cementarne.

Bio goriva, pridobljena iz biomase, ki je obnovljiv vir energije, so neposreden nadomestek za fosilna goriva, ki jih uporabljamo za pogon prevoznih sredstev, in jih je mogoče zlahka integrirati v sistem oskrbe z gorivi. Bio goriva lahko uporabljamo v tekoči in plinasti obliki kot alternativna goriva za prevozna sredstva. Globalno sta danes poglavitni obnovljivi gorivi za ta sredstva bio etanol in bio dizel. Tako bio etanol kot bio dizel lahko danes uporabljamo kot čista goriva ali pa kot mešanico s fosilnimi gorivi, kot sta bencin ali dizel D2.

3.4. STRATEGIJA VSTOPA IN RASTI

Podjetje se je odločilo prodreti z bio dizlom na nacionalni trg. Čeprav imajo neposredne konkurente, ki proizvajajo bio dizel, predvsem na vzhodu države, in posredne, ki ponujajo druge vrste goriv po vsej državi, upajo, da bodo z nižjo ceno in pospešenim tržnim komuniciranjem znani daleč naokrog. O širitvi prodaje na globalni trg že razmišljajo, toda najprej si morajo utrditi dobro ime in zaupanje kupcev v Sloveniji. Če bodo izpolnili vse zastavljene cilje na trenutnem območju proizvodnje, upajo, da bodo v nekaj letih poskusili s širitvijo proizvodne linije tudi na druga področja Slovenije ali mednarodni trg.

Podjetje Elgo nova bo začelo s proizvodnjo bio dizla takoj po ureditvi prostorov in proizvodne linije za bio goriva. Velik poudarek bodo namenili tržnemu komuniciranju, predvsem osebni prodaji pri velikih podjetjih, ki se ukvarjajo s transportom in gradbeno mehanizacijo. Podjetje bo najprej ubralo strategijo rasti podjetja. Le-ta se nedvomno kaže v naraščajočem tržnem deležu, številu novih kupcev, več zaposlenih, novih trgih in večji prodaji.

Nenazadnje pa je ob vsem tem pomembno še poudariti, da se s tem, ko podjetje načrtuje strategijo rasti in razvoja, oklepa strategije notranje rasti oziroma investira v lastne programe.

3.5. VIZIJA IN POSLANSTVO

Vizija podjetja

Z lastnim razvojem, fleksibilnostjo in učinkovitostjo postati vodilno podjetje na slovenskem trgu na področju proizvodnje okolju prijaznih goriv, eksploziv in elektro storitev.

Poslanstvo podjetja

Na poslovanje podjetje gleda dolgoročno in pri tem skuša najbolje zadovoljiti potrebe svojih kupcev. Poleg tega se zavzema za čisto okolje in zdravo življenje sodobne družine in posameznika. S poslovnim delovanjem se ustvarjajo koristi pri sodelovanju z dobavitelji, pri razvoju kakovostnih izdelkov in zagotavljanju možnosti rasti na slovenskem trgu. Z zagotavljanjem dobičkonosne rasti poslovanja podjetja, povečevanjem poslovnih učinkovitosti in povečevanjem tržne vrednosti podjetja se ustvarja koristi za lastnike in posledično tudi za zaposlene. Z uspešnim delovanjem se zaposlenim nudi varno in prijetno delovno okolje ter možnost osebnega in strokovnega razvoja. Z odgovornim odnosom do naravnega in družbenega okolja, s spoštovanjem poslovne etike in družbenih vrednot na vseh področjih delovanja pa se ustvarjajo koristi tudi za širše okolje.

4. TRŽNA RAZISKAVA

4.1. POTENCIALNI KUPCI PROIZVODA BIO DIZEL

Vir kupne moči, ki je eden najpomembnejših faktorjev pri poslovanju podjetja, se kaže predvsem v:

- Velika podjetja, ki ponujajo goriva na trgu, so Petrol d. d., OMV d.o.o. in drugi. Bio dizel potrebujejo za dodajanje k osnovnim gorivom (npr. 90 % navadnega dizla in 10 % bio dizla) in za prodajo čistega bio dizla končnim potrošnikom.
- Kmetje, ki bi uporabljali bio gorivo za uporabo pri traktorjih in drugih delovnih strojih z namenom opravljanja dejavnosti kmetijstva
- Podjetja in posamezniki, ki potrebujejo gorivo za izvajanje dejavnosti, kot je gradbena mehanizacija, javni prevoz, prevoznništvo in osebna vozila, ter imajo v uporabi cisterne za gorivo. Poleg teh so tu še ribolovne flote in plovila.

Na slovenskem trgu je povpraševanje po bio vrsti goriva veliko. Vedno večja je tudi osveščenost ljudi, ki posledično želijo z uporabo biogoriv zmanjšati emisije v okolju, kljub temu pa je slovenski narod zelo konzervativen. V svetu so se že pojavljale različice fosilnemu dizlu, kot je kurilno olje, mešano s kislino, vendar pa je povzročal težave pri

samih motorjih. V večini primerov se je pokvarila črpalka, katere popravilo za eno tovorno vozilo predstavlja veliko investicijo. Zaradi takih primerov so kupci zelo skeptični. Bojijo se, da bi različica fosilnega dizla povzročila težave. Zato veliko oseb, ki se ukvarja z gradbenimi posli in potrebuje gorivo za opravljanje dejavnosti, meni, da bi bilo potrebno najprej analizirati gorivo, proizvajalec pa bi moral zagotoviti neko garancijo v primeru okvar.

Možnost za uspešno poslovanje se pojavlja v pogodbeni povezanosti z podjetjem OMV d.o.o., ki trenutno uvaža bio dizel iz drugih držav. Ker državna direktiva določa mešanje minimalnih 5 % bio dizla z fosilnim dizlom D2, je potreba po bio dizlu dovolj velika. Potrebna količina bio goriva na slovenskem trgu v letu 2007 po predvidevanjih znaša 34.454.000 litrov, tako da bi obravnavano podjetje, ki predvideva proizvodnjo 627.500 litrov v prvem letu poslovanja, lahko zadovoljilo le del potreb zgoraj omenjenega podjetja in še bi ostalo dovolj povpraševanja za rast.

4.2. OBSEG TRGA IN TRENDI

Direktiva 2003/30/ES o rabi biogoriv in drugih obnovljivih virov energije predpisuje državam članicam, da se mora do leta 2010 delež biogoriv povečati na vsaj 5 %. Strokovnjaki predvidevajo, da bodo do leta 2020 bio goriva zajela 20 % delež vseh goriv v prometu. Z državno, mestno ali lokalno zakonodajo je predpisana uporaba bio goriva na okoljsko občutljivih lokacijah zlasti v večjih mestih (mestni avtobusi), v turističnih središčih (pogonsko gorivo za teptalce snega, žičnice, motorne čolne) in v naravnih parkih. Bio goriva so čedalje pogostejša tudi za pogon delovnih strojev v gradbeništvu in kmetijstvu.

V bodoče je večji poudarek pričakovati na gospodarskih vozilih (transport, komunala, gradbeništvu, kmetijstvu). Daimler Chrysler je že odobril uporabo bio dizla za svoje Euro 4 in Euro 5 motorje na tovornih vozilih s SCR katalizatorjem. Uporaba na gospodarskih vozilih, traktorjih in osebnih vozilih bo možna, če bodo imeli odobritev proizvajalca..

Vir: Žubmar, 2005, str.3.

Na podlagi statističnih podatkov o gorivih, ki so dani v promet v Republiki Sloveniji za pogon cestnih motornih vozil v obdobju 2001 do 2003, je v naslednji tabeli prikazana ocena rabe goriv v prometu za vsa nadaljnja leta v obdobju, ki ga ureja v zvezi z rabo bioloških goriv Direktiva 2003/30/ES. Študije predvidevajo, da se bo v obdobju 2005 do 2010 letna poraba goriv povečevala za 630.000 ton letno, kar lahko vidimo v tabeli, ki sledi.

Tabela 3: Statistični podatki o celotni porabi goriv v letih 2001 do 2003 in ocena rabe goriv v prometu za leta 2005 – 2010 (v tonah):

Gorivo	2001	2002	2003	2005 – 2010
Dizel	497.000	535.000	575.000	630.000
Bencin 95	719.000	720.000	708.000	660.000
Bencin 98	55 000	47.000	40.000	40.000

Vir: Tavzes, 2005, str. 8.

Predviden obseg prodaje bio dizla v letu 2007 je 34 454 ton, do leta 2010 pa bo predvidoma narasel na 88 093 ton oz. 5% bio dizla v celotni porabi goriv na trgu.

Tabela 4: Ciljne vrednosti rabe bioloških goriv v dizelskih gorivih:

Bio dizel	2007	2008	2009	2010
Delež v %	2,75	3,5	4,25	5,75
Količina v tonah	22.050	26.775	31.500	36.225

Vir: Tavzes, 2005, str. 8.

Če je predvideno, da je cena bio dizla na trgu 0,80 EUR za liter goriva, lahko izračunamo, da vrednost prodaje bio dizla v letu 2007 znaša 17.640.000 EUR. V primeru, da se cena do leta 2010 ne bo spremenila, bo vrednost prodaje znašala 28.980.000 EUR.

Torej, če predvidevamo v letu 2007 (od pričetka zagona proizvodnje, začetka avgusta, do konca decembra) prodajo podjetja Eksplo nova v višini 250.000 litrov bio dizla, to predstavlja 1,13 % tržnega deleža. Do leta 2010 se bo količina proizvedenega goriva v podjetju povečevala in glede na to, da je predvideno povečanje prodaje bio dizla tudi na celotnem trgu, se bo v letu 2010 prodalo približno 1.354.500 litrov goriva, kar predstavlja 3,74 % tržnega deleža.

Glede na trende in spodbude s strani Slovenije in EU se lahko sklepa, da ponudba bio dizla na domačem trgu ne bo zadostovala povpraševanju, za katerega strokovnjaki predvidevajo izredno povečanje v prihajajočih letih (Direktive EU za leto 2007 napovedujejo prodajo bio dizla v celotni prodaji goriv povprečno v višini 2%, za leto 2010 pa že v višini 5%, kar pomeni povečanje prodaje bio dizla za 250%).

V skladu z odločbami Pravilnika o vsebnosti bioloških goriv v gorivih za pogon cestnih motornih vozil, morajo distributerji fosilnih motornih goriv zagotoviti, da je letna povprečna vsebnost bioloških goriv v vseh fosilnih gorivih enaka. Torej vsa fosilna goriva, ki so na območju Republike Slovenije v posameznem koledarskem letu dana v promet za pogon motornih vozil, morajo imeti v letu 2008 najmanj 2 % vsebnost bioloških goriv, v letu 2009 najmanj 3,5 % in leta 2010 najmanj 4,25 % vsebnost. Tako je predvideno povečanje prodaje od leta 2008 do leta 2010 za 212,5 %. Za podjetje tako lahko trdimo, da bo imelo precejšnjo možnost za rast in uspešno poslovanje.

4.3. KONKURENCA

Največji proizvajalec bio dizla v EU je Nemčija (1,669 mio ton na leto), sledi ji Francija (0,492 mio tone na leto), nato Italija, Poljska in Češka. V EU je trenutno 20 držav, v katerih se proizvaja bio dizel. Med njimi je tudi Slovenija (8000 ton na leto). (Podatki so posredovani za leto 2005). Vir: Bio dizel, obnovljivi vir energije, GZS, 2007.

Neposredno konkurenco predstavljajo podjetja in posredniki, ki na trgu samo ponujajo bio dizel ter podjetja, ki na trgu proizvajajo in ponujajo bio dizel (v Sloveniji). Slednji so:

- BIO GORIVA d.o.o. – razvoj, proizvodnja in trženje biogoriv; v letu 2008 načrtujejo proizvodnjo približno 720 ton goriva oz. 815.000 litrov na mesec.
- SKUPINA PANVITA – proizvodnja bio dizla za kmetovalce
- INTERCORN trading d.d., spomladi 2004 so si zastavili projekt dodatne dejavnosti predelave semen oljne ogrščice, soje in sončnic v bio goriva.

S proizvodnjo bio dizla bodo najverjetneje začeli tudi v podjetju Nafta Lendava d.o.o. iz Lendave, in sicer v prvi polovici leta 2009. Gorivo bio dizel bodo pridobivali iz oljne repice. Predvidevajo proizvodnjo 60.000 ton na leto.

Posredno konkurenco predstavljajo ponudniki drugih, fosilnih goriv (nafte, bencina, plina):

- PETROL ENERGETIKA, d.o.o., Ravne na Koroškem;
- OMV ISTRABENZ holdinška družba, d.d., Koper;
- GORIVO PROMET d.o.o., trgovina z naftnimi derivati, Medvode;
- ADEA TRGOVINA d.o.o., trgovina za gorivo in kmetijske proizvode, Ljubljana;
- ORKA d.o.o., Ljubljana. Proizvajajo in ponujajo na trgu ekstra lahko kurilno olje.

Konkurenčnih ponudnikov fosilnih in biogoriv je na trgu zelo veliko. Nekateri mali proizvajalci in ponudniki goriva poslujejo le z majhnimi količinami goriv in jih je zelo težko poiskati. Zato so tu predstavljeni le največji ponudniki goriv in najbolj poznani, ki jih je moč najti na spletnih straneh.

4.4. SPROTNO OCENJEVANJE TRGA

V podjetju Eksplo nova se zavedajo, da je sprotno opazovanje dogajanj na trgu, analiziranje in ocenjevanje, pomembno za nadaljnji razvoj podjetja. Zato bodo v podjetju natančno spremljali dogajanja na domačem in tujem trgu. Pomembno je spremljanje tudi dogajanja na ministrstvih. Za podjetje Eksplo nova so najbolj pomembni podatki, ki jih objavljata Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za promet.

Poleg tega bodo že od samega začetka poslovanja organizirali bazo podatkov s pomembnimi kupci in dobavitelji. Shranjevali bodo podatke o prodaji in nakupih;

količinsko, vrednostno in opremljeno z datumi. Tako bodo imeli potrebne podatke o tem, kdo je največ kupil in kdo najmanj, na podlagi tega bodo lahko ponudili najboljšim strankam razne ugodnosti, kot je zastoj dostava goriva do kupca in nižja cena goriva za določen odstotek.

5. EKONOMIKA POSLOVANJA PODJETJA

5.1. KOSMATI DOBIČEK IN DOBIČEK IZ POSLOVANJA

V spodnjem izkazu poslovnega izida lahko vidimo uspešno predvideno poslovanje podjetja Eksplo nova.

Tabela 5: Prikaz dobička in prihodkov iz poslovanja podjetja Eksplo nova d.o.o. v prvih petih letih v EUR

IZKAZ POSLOVENGA IZIDA / leto poslovanja	I	II	III	IV	V
PRIHODKI POSLOVANJA	470.625	600.625	959.364	1.279.152	1.534.982
PROIZVAJALNI STROŠKI (odhodki)	374.764	451.137	701.881	930.118	1.108.876
AMORTIZACIJA (odhodki)	500	1.000	1.250	26.750	47.250
STROŠKI PRODAJE	39.740	40.840	40.840	62.440	86.440
STROŠKI UPRAVE	66.312	66.600	66.900	67.100	62.300
DOBIČEK PRED DAVKI	-10.691	41.048	148.493	192.744	230.117
DAVEK OD ODHODKA	0	6.982	34.153	44.331	52.927
ČISTI DOBIČEK	-10.691	34.066	114.340	148.413	177.190

Vir: Lastni izračun 2008, Priloga 1

V prvem letu poslovanja predvideva podjetje negativen poslovni izid, ki se v drugem letu spremeni v pozitivnega. Dobiček nato narašča z leti poslovanja v skladu s povečevanjem obsega prodanih izdelkov in posledično večanjem prihodkov iz poslovanja bolj kot stroškov uprave in prodaje, ter visokih investicij. Kljub visokim investicijam ostane poslovni izid pozitiven tudi v petem letu poslovanja.

5.2. ANALIZA DONOSNOSTI

V prvem letu predvidenega poslovanja bo imelo podjetje izgubo in pozitivno stanje denarja na računu. Neposredna konkurenca v naši panogi ni velika, je pa zelo močna s strani posredne konkurence in pritiska konglomeratov oziroma velikih naftnih družb. Poleg tega je prisotna komponenta nepoznavanja in nezaupanja v bio goriva s strani potrošnikov, ter nezavedanje škodljivosti okolju z uporabo fosilnih goriv.

Izračuni kažejo, da bo podjetje v prvem letu poslovanja imelo izgubo, v sledečih štirih letih pa dobiček, ki bo rasel vse do zadnjega leta predvidenega poslovanja. Poslovni izid vpliva na stopnje donosov, ki so izračunane v tabeli 6.

Tabela 6: Stopnje donosov

Kazalci poslovanja / leto	1	2	3	4	5
ROA	-0,20	0,37	0,60	0,44	0,35
ROE	-0,27	1,16	1,80	0,84	0,54
ROS	-0,02	0,06	0,12	0,12	0,12

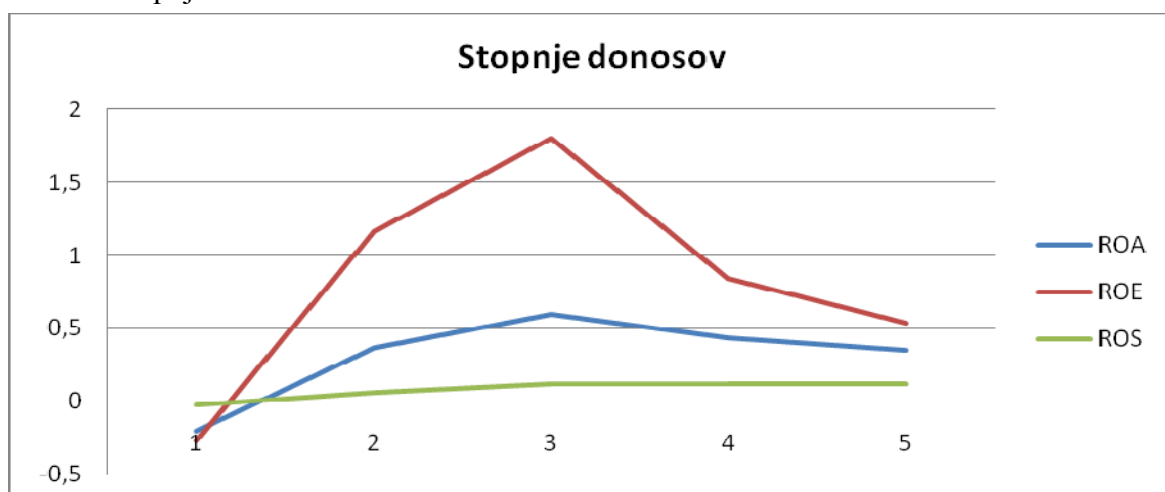
Vir: Lastni izračun 2008.

Kazalec ROS nam pove, kako donosna je prodaja, kar je pomemben kazalec predvsem za prodajni oddelek in direktorja. Kazalec rentabilnosti prihodkov je v prvem letu negativen, v sledečih štirih letih poslovanja pozitiven, in sicer, v prvem letu znaša - 2 %, nato naraste in variira do zadnjega leta, ko le-ta znaša 12 %.

Kazalec ROE je najpomembnejši izmed kazalcev rentabilnosti, saj kaže, koliko čistega dobička se bo ustvarilo s kapitalom, ki ga vložijo vlagatelji. Za vlagatelje je pomembno, da bodo v določenem obdobju dobili več kot če bi ta denar shranili na račun v banki. Kazalec rentabilnosti kapitala je prav tako v prvem letu poslovanja negativen in znaša -27 %, nato v drugem letu visoko naraste, nato pada do zadnjega leta predvidenega poslovanja, ko le-ta znaša 54 %.

Kazalec ROA je v prvem letu negativen in znaša -20 % ter narašča vse do petega leta predvidenega poslovanja, ko le-ta doseže vrednost 35 %.

Slika 1: Stopnje donosov

Vir: Lastni prikaz podatkov

Interna stopnja donosnosti znaša 65,9 %, kar pove, da je to investicijo smiselno sprejeti.

$$IRR = \sum_{t=0}^n \frac{NDT}{(1 + ISD)^t} = 65,9\%$$

5.3. FIKSNI, VARIABILNI STROŠKI

Fiksni stroški so vsi tisti stroški, ki niso odvisni od proizvodnje bio dizla. Kljub temu je potrebno opozoriti, da nekateri izmed stroškov ostajajo enaki. Te predstavljajo:

- Plača direktorja, strokovnega delavca, kasneje administrativnega delavca in računovodje oziroma drugega administrativnega delavca, ter ostalih delavcev v proizvodnem obratu (stroški regresa, prevoza, prehrane in dodatnega pokojninskega zavarovanja so vključeni v bruto plače zgoraj naštetih zaposlenih);
- strošek računovodskega servisa;
- stroški najemnin proizvodne linije in prostorov, prevoznega sredstva;
- stroški tržnega komuniciranja;
- stroški mobilnih telefonov, stacionarnih telefonov in internetne povezave;
- strošek za varstvo okolja ;
- stroški energije, potrebne za delovanje administrativnega oddelka in proizvodnega obrata;
- stroški zavarovanja, vzdrževanja;
- stroški nakupa zaščitne obleke za delavce v proizvodnem obratu.

Variabilni stroški pa so vsi tisti, ki se spreminjajo z obsegom poslovanja in so v obravnavanem podjetju določeni kot proizvodjalni stroški:

- Strošek materiala (strošek odpadnega jedilnega olja, vode, metanola, kalijevega hidroksida in magnezijevega sulfata);
- strošek dela.

5.4. UPRAVLJANJE Z DENARNIM TOKOM PODJETJA

Denarni tok je pomemben za vsako podjetje, kot tudi projekt oziroma nova dejavnost, saj kaže, kakšno je razmerje med prejemi in izdatki, razlika med njima pa se odraža v spremembi denarnih sredstev. V našem primeru je denarni tok v vseh letih poslovanja pozitiven, kar je v veliki meri povezano z začetkom opravljanja nove dejavnosti v podjetju.

Pomemben podatek je tudi ta, da bo podjetje imelo ob začetku opravljanja nove dejavnosti proizvodnje bio dizla za to dejavnost na voljo 40.000 EUR za pokrivanje začetnih izdatkov. Vsako leto se bo dobiček od proizvodnje bio dizla prenesel v poslovanje

naslednjega leta in s pomočjo le-tega si bodo pomagali pri nakupu novih zmogljivosti za opravljanje dejavnosti.

5.5. PRAG RENTABILNOSTI

Prag rentabilnosti je analiza, ki raziskuje medsebojne odvisnosti med prihodki, stroški in dobički, glede na različne ravni outputa. (Rebernik, 1999, str. 269). S to metodo dobimo informacijo o uspešnosti nameravane proizvodnje, izraženo v enotah, v našem primeru v litrih.

$$Q_B = \frac{\text{Celotni fiksni stroški}}{\text{Cena na enoto} - \text{povprečni variabilni stroški}} \quad Q_B = \frac{223704}{0,75 - 0,40} = 639.154,3 \text{ litrov}$$

Fiksni stroški so stroški, ki jih ima podjetje pri najemnini proizvodne linije in prostora, pri plačah za zaposlene osebe v prodaji, upravi in proizvodnji, pri zavarovanju, vzdrževanju in oglaševanju. Povprečni variabilni stroški na enoto so v tem primeru enaki proizvodjalnim stroškom na enoto, cena bio dizla pa znaša 0,75 EUR na enoto.

Tako se prag rentabilnosti doseže pri proizvodnji 639.154,3 litrov, in sicer v drugem letu poslovanja.

Rentabilnost lahko izrazimo tudi kot potrební prihodek od prodaje:

$$\%B = \frac{\text{Celotni fiksni stroški}}{\text{(Cena na enoto - povprečni variabilni stroški)}} \quad P_B = \frac{223704}{1 - \left(\frac{0,40}{0,75}\right)} = 500.794 \text{ EUR}$$

Torej prag rentabilnosti dosežemo pri prihodu, ki znaša 500.794 EUR v drugem letu poslovanja.

6. NAČRT TRŽENJA

6.1. CELOTNA TRŽENJSKA STRATEGIJA

Vsaka strategija trženja igra pomembno vlogo pri uveljavitvi podjetja na trgu in njegovi nadaljnji rasti. Ne glede na to, da bo podjetje prvo na slovenskem trgu, ki bo proizvajalo bio dizel iz odpadnih jedilnih olj, se je vodstvo odločilo, da bodo uporabili strategijo vodilnih cen. Pri tej strategiji so se odločili postaviti nižje cene, kot jih imajo konkurenčna podjetja. To bo vodilni faktor Eksplo nove, ki bo pritegnil kupce k nakupu tega proizvoda. Moto podjetja bo: »bio za lepšo prihodnost«.

V podjetju se bodo potrudili, da bodo proizvajali bio dizel na podlagi standardov in tako zagotovili ustrezno kakovost, ki igra pomembno vlogo pri kupcih. V prvih letih poslovanja se bo podjetje osredotočilo na domači trg. Potrudili se bodo prodati bio dizel okoliškim kmetom in podjetjem, ki potrebujejo gorivo za opravljanje dejavnosti. Kot je že predlagano, bi se bilo smotrno pogodbeno povezati z podjetjem OMV d.o.o. in si tako zagotoviti pretežni delež prodaje.

Za boljšo prepoznavnost na celotnem slovenskem trgu bo potrebno objavljati članke in oglase v specializiranih revijah ter vzpostaviti spletno stran, na kateri bodo pomembnejši podatki o podjetju.

6.2. CENOVNA STRATEGIJA

Pri postavljanju cen bio proizvoda bo podjetje moralo upoštevati stroške in želeno stopnjo dobička, prav tako se bo moralo prilagajati cenam konkurentov, saj je proizvod na trgu že uveljavljen. Cenovna strategija za proizvodnjo bio dizla bodo nekoliko nižje postavljene cene kot pri ostali posredni konkurenci (ponudniki D2 dizelskega goriva, bencina, itd.). Glede na neposredno konkurenco pa bo podjetje imelo enake cene.

Cene naftnih derivatov opredeljuje Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov. Na podlagi tega se določa tudi cena bio dizla.

$$PC_{\text{Bio dizel}} = MPC_{\text{dizel U}} - DDV_{\text{dizel D2}} - M_{\text{dizel U}}$$

$$PC_{\text{bio dizel}} = 1,030 - 0,17267 - 0,05$$

$$PC_{\text{bio dizel}} = 0,80733$$

Pojasnila k formuli:

- $PC_{\text{Bio dizel}}$ predstavlja prodajno ceno za bio dizel v EUR/liter
- $MPC_{\text{dizel U}}$ predstavlja najvišjo dovoljeno drobno-prodajno ceno naftnega derivata, dizla D2 (Drobno prodajna cena posameznega naftnega derivata je sestavljena iz prodajne cene brez dajatev ali davčne osnove, CO₂ takse, trošarine in DDV)
- DDV_{dizel} predstavlja DDV v EUR/liter (20 %)
- $M_{\text{Dizel U}}$ predstavlja maržo v EUR/liter, ki jo distributerji dodajo dizelskemu gorivu in jo določa Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov

Tabela 7: Višina in struktura cen naftnih derivatov v Sloveniji v obdobju od 12. 2. do 25. 2. 2008

Vrsta derivata	Cena brez dajatev	Taksa CO ₂	Trošarina	DDV (20 %)	Drobno-prodajna cena (€/liter)
Plinsko olje D-2	0,55633	0,00000	0,30200	0,17167	1,030

Vir: Določanje cen naftnih derivatov, 2008.

S popusti (količinski in zvestobni rabat) bodo nagrajevali stalne stranke, saj je zelo pomembno, da obdržijo stare kupce in seveda skušajo pritegniti čim večje število morebitnih novih. Poleg tega bo podjetje nudilo dostavo goriva. Ena izmed metod, ki bi jo bilo smotrno uporabiti, je kartica zvestobe. S pomočjo le-te bi lahko podjetje vodilo evidenco vseh kupcev in na podlagi tega bi lahko največjim dajali razne ugodnosti, kot so dobava oziroma prevoz proizvoda do kupca po nižji ali ničelni ceni in količinski popusti.

6.3. TRŽNO KOMUNICIRANJE

Kot že omenjeno, bo vodstvo podjetja namenilo velik poudarek tržnemu komuniciranju. Izbrali bodo predvsem osebno prodajo, naročili izvedbo nove, kvalitetno oblikovane spletne strani in oglaševali v specializiranih revijah.

Tabela 8: Stroški tržnega komuniciranja podjetja Eksplo nova v prvih petih letih v EUR

Vrsta stroškov / letna višina stroška	1	2	3	4	5
Osebna prodaja	24.400	25.000	25.000	25.000	25.000
Spletna stran (izdelava in vzdrževanje)	1.500	1.000	1.000	1.000	1.000
Oglaševanje v reviji Genera	5.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Oglaševanje v reviji Eges	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Oglaševanje v reviji IRT 3000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
SKUPAJ	38.900	40.000	40.000	40.000	40.000

Vir: Lastno delo 2008.

Izdelali bodo spletno stran, kjer se bo lahko vsakdo seznanil s ponudbo in dobil dodatne informacije preko elektronske pošte. V prvem letu delovanja bo podjetje del sredstev namenjenih oglaševanju namenilo ozaveščanju posameznikov in podjetij o okolju prijaznem proizvodu. To bodo storili z najemanjem oglasnega prostora v že omenjenih specializiranih revijah, kot so Eges, Energetika, Motorevija, Genera, IRT 3000, idr..

Pomembno je, da se z različnimi oblikami komuniciranja seznanijo potencialne kupce s kakovostnim proizvodom, sprejemljivimi cenami in nenazadnje z možnostjo zaupanja v podjetje. V ta namen bodo v komuniciranje s kupci usmerili veliko sredstev, in sicer bodo v prvem letu namenili 38.900 EUR, v kasnejših letih pa 40.000 EUR.

6.4. PRODAJNE POTE

V podjetju prodajajo izdelke posameznikom in raznim podjetjem za lastne potrebe ali nadaljnjo prodajo. Prodajna pot je zelo enostavna, a hkrati zelo pomembna. Kupec lahko naroči željeno količino bio dizla preko spletne pošte, telefona ali pa osebno pride v poslovne prostore in naroči željeno količino bio dizla.

V podjetju se zavedajo tudi pomembnosti logistike in z njo povezane točne dobave surovin za predelavo, ter hitre dobave končnega izdelka kupcem. Zato bodo na začetku vzeli v najem tovorno vozilo in zanj plačevali najemnino, v petem letu poslovanja pa načrtujejo nakup tovornega vozila, s katerima bodo lahko dostavljali bio dizel, hkrati pa prihranili na času in zadovoljili kupce s hitro dostavo. V četrtem in petem letu poslovanja načrtujejo tudi nakup manjših kombiniranih transportnih vozil, s katerimi bi pobirali odpadna jedilna olja po restavracijah, vrtcih, šolah, domovih za ostarele in hotelih. S tem bi znižali stroške nakupa odpadnih jedilnih olj, ki so glavna sestavina za proizvodnjo bio dizla.

V primerjavi z fosilnim gorivom dizlom D2, je zelo pomembno, da se bio dizel transportira na način, ob katerem je možnost njegove kontaminacije minimalna, to pomeni, da ne sme priti do onesnaženja oziroma stika z umazanijo. Tovorna sredstva morajo biti opremljena z ADR sistemom (ADR – ZA PREVOZ NEVARNIH SNOVI; vozila opremljena s posebno opremo), voznik pa mora imeti posebni izpit za ADR.

7. PROIZVODNI IN STORITVENI NAČRT

7.1. GEOGRAFSKA LOKACIJA

Podjetje Eksplo nova se nahaja v industrijski coni Podskrajnik, natančneje na naslovu Podskrajnik 84, 1380 Cerknica. Poslovni prostori podjetja Eksplo nova so locirani v prostorih podjetja Elgo nova in so v najemu. Izbrana lokacija leži v neposredni bližini mestnega jedra. Poleg bližine kupcev lokacijo odlikujeta tudi dobra infrastruktura ter gosta prometnost, ki pomeni veliko število potencialnih kupcev.

7.2. POSLOVNI PROSTORI

Primarna dejavnost podjetja Eksplo nova je proizvodnja eksploziva. Ker podjetje že obratuje, ima že urejene poslovne prostore in za to ne bo potrebno investirati v opremo teh prostorov. Poleg poslovnega objekta je parkirišče za stranke in tudi prostor za tovorna vozila.

Za opravljanje proizvodne dejavnosti pridelave bio dizla bo potrebno najeti dodatni prostor, ki bo meril približno 300 kvadratnih metrov, vendar se bo pregradil na več delov: prostor, ki bo namenjen shrambi (zbiralnik za odpadna rastlinska olja - surovina); večji prostor, kjer se bo izvajala proizvodnja in prostor za skladiščenje. Podjetje bo prostor za izvajanje dejavnosti najelo od materinskega podjetja Elgo nova, strošek najema bo mesečno znašal 2.000 EUR. Podjetje potrebuje za opravljanje dejavnosti tudi proizvodno linijo, ki jo bo kupilo podjetje Elgo nova in ga dalo v najem podjetju Eksplo nova za 1.500

EUR na mesec. Enako velja za tovorno sredstvo za dostavo goriva do kupcev, ki ga bo prav tako kupilo materinsko podjetje in ga dalo v najem obravnavanemu podjetju. Najemnina za tovarna sredstva bo do četrtega leta znašala 1.600 EUR na mesec.

Opremo za pisarno in pohištvo ima podjetje že v lasti, saj že obratuje. Kompleks je že opremljen s priključki elektrike, telekomunikacije, vodovoda in kanalizacije.

Prostor proizvodnega obrata meri 20 x 10 metrov, višine 6 metrov. Opremljen je z vodotesnimi tlemi in lovilnimi napravami za preprečitev izlitja. Sestavljajo ga naslednje enote:

- skladišče surovin in skladišče produkta
- proizvodni oddelek
- energetska postaja
- obratna pisarna z laboratorijem

Za izvajanje proizvodnega procesa so potrebne naprave, kot so reaktor in separator. Stranski produkti se med postopkom zbirajo v zabojnikih (1.000 litrov) od tu pa kasneje zopet vstopajo v proces, ki je voden v reaktorju in ločeni posodi. Objekt nima direktne povezave s kanalizacijo, zato je opremljen z lovilnimi vodotesnimi posodami, ki onemogočajo nekontroliran izpust v kanalizacijo.

7.3. OPERATIVNI CIKLUS

Esterifikacija olj biološkega izvora z metanolom je ena izmed možnosti za pridobivanje bio dizla neodvisno od fosilnih goriv. S primesjo dodatkov, kot je to običajno tudi pri konvencionalnem gorivu, je dosežena uporabnost pri nizkih zimskih temperaturah. Bio dizel lahko brez težav uporabljamo pri temperaturah do minus 20 stopinj Celzija. Je kompatibilen z vsemi dizelskimi motorji in zalogovniki, prvotno izdelanimi za goriva na bazi mineralnih olj.

Odpadna jedilna olja + metanol \rightleftharpoons Esterifikacija \rightleftharpoons BIODIZEL (FAME)

Proizvodnja bio dizla je predelava odpadkov (odpadnega jedilnega olja), ki je nadgradnja obstoječe ureditve tega segmenta predelave odpadkov.

Postopek poteka v reaktorju oziroma separatorju. Pri proizvodnji bio dizla se proizvede tudi glicerol kot stranski proizvod. Iz olja, ki je triglicerid maščobnih kislin, se po izvedenem postopku estrenja pridobijo estri maščobnih kislin, ki se nato po čiščenju uporabijo kot biodizelsko gorivo.

Potrebna kapaciteta za proizvodnjo 627.500 litrov bio dizla (podatki so okvirni):

- metanol: 110.000 litrov
- kalijev hidroksid: 4.500 litrov
- voda: 700.000 litrov
- magnezijev sulfat, suh: 2.000 kg
- odpadno jedilno olje: 623.000 litrov

Preostali materiali oziroma proizvodi, ki izstopajo iz proizvodnega procesa po končanem proizvodnem procesu:

- glicerol: 125.500 litrov
- pralna voda: 690.000 litrov
- magnezijev sulfat, moker: 3.400 kg

Po končanem proizvodnem procesu se bio dizel shranjuje v temnem, suhem in čistem okolju, zaščitenem pred vremenskimi vplivi in izpostavljenostjo direktni sončni svetlobi. Pri nizkih temperaturah okolja je potrebno biodizelskemu gorivu posvetiti dodatno pozornost, zato ga je v takih primerih potrebno hraniti v ogrevanih prostorih ali ogrevanih rezervoarjih. Rezervoarji, v katerih se hrani končni proizvod bio dizel ali B100, morajo biti čim bolj polni, še posebej pozimi in v deževnem obdobju. Potrebna je stalna kontrola prisotnosti vode v rezervoarjih (posledica kondenziranja ali manipulacije z gorivom), saj voda pospešuje nastanek in rast bakterij ter alg. Bio dizel je že sam po sebi izvrsten medij za rast alg, ki nastajajo v obliki tankega filma na stenah rezervoarjev. V daljšem časovnem obdobju se v obliki sedimentov usedajo na dno rezervoarjev. Posledica tega je mašenje filtrov in vpliv na delovanje motorjev. Rok shranjevanja končnega proizvoda B100 je približno šest mesecev. Po tem času je potrebno ponovno preveriti ustreznost in kakovost goriva. (Vir: Novak, 2006, str.6)

7.4. PRAVNE ZAHTEVE DOVOLJENJA IN VPRAŠANJA OKOLJA

V skladu z 41. členom Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1) (Uradni list RS, št. 117/06) se DDV obračunava in plačuje po splošni stopnji 20% od davčne osnove, ki je enaka za dobavo blaga in storitve.

Podjetje Eksplo nova je že ustanovljeno in vpisano v register. Za ustanovitev podjetja je bilo potrebno zagotoviti določeno dokumentacijo, ki dovoljuje začetek opravljanja dejavnosti. Podjetje je moralo Ministrstvu za okolje in prostor predložiti dokazilo, da je v prostorih, kjer imajo namen opravljati dejavnost, bila proizvodnja lesa, ki je imela več negativnega vpliva na okolje v obliki emisij, kot ga ima proizvodnja bio dizla. Tako so dobili dokument, ki dovoljuje opravljanje dejavnosti oziroma proizvodnjo bio goriva.

Tu je pomembno tudi poudariti, da mora podjetje slediti raznim zakonom in pravilnikom, ki jih predpisuje država. Najpomembnejši so Zakon o varstvu okolja, Uredba o fizikalno-kemijskih lastnostih tekočih goriv, Pravilnik o kakovosti tekočih goriv, idr..

Vsi zakoni, pravilniki in uredbe, ki jih mora podjetje spoštovati in v skladu z njimi tudi delovati, se nahajajo v Prilogi E.

8. NAČRT RAZVOJA

8.1. STATUS RAZVOJA IN PRIHODNJE NALOGE

Panoga proizvodnje biogoriv je v razcvetu. Podjetje mora slediti tehnološkemu napredku pri proizvodnji bio dizla in proizvodnih linij. Sledili bodo povpraševanju na trgu po potrebni količini bio goriv in jo skušali vsaj delno zadovoljiti. Obeta se jim rast, saj država s predpisi določa vedno večjo uporabo bio goriv v čisti obliki ali mešanica.

Proizvodnja bio dizla in kvaliteta je določena s standardom SIST EN 12 412, ki določa količino sestavin, ki so potrebne za mešanje in proizvodnjo bio dizla.

Glede na trende in spodbude s strani Slovenije in EU se sklepa, da ponudba bio dizla na domačem trgu ne bo zadostovala povpraševanju, za katerega strokovnjaki predvidevajo izredno povečanje v prihajajočih letih (direktive EU za leto 2007 napovedujejo prodajo bio dizla v celotni prodaji goriv v višini 2 %, za leto 2010 pa že v višini 5 %, kar pomeni povečanje prodaje bio dizla za 250 %).

V skladu z odločbami Pravilnika o vsebnosti bioloških goriv v gorivih za pogon cestnih motornih vozil, morajo distributerji fosilnih motornih goriv zagotoviti, da je letna povprečna vsebnost bioloških goriv v vseh motornih gorivih, ki so v posameznem koledarskem letu na območju Republike Slovenije dana v promet, enaka. To pomeni, da mora biti omenjena vsebnost bioloških goriv v letu 2008 najmanj 2 %, v letu 2009 najmanj 3,5 % in leta 2010 najmanj 4,25 %. (torej se pričakuje povečanje prodaje od leta 2008 do leta 2010 za 212,5 %). Tako lahko za podjetje trdimo, da bo imelo precejšnjo možnost za rast in uspešno poslovanje.

8.2. IZBOLJŠAVE PROIZVODA IN NOVI PROIZVODI

Podjetje Eksplo nova se že ukvarja s proizvodnjo eksplozivov. S proizvodnjo bio dizla so šele dobro začeli. Trudili se bodo izdelovati čim bolj kakovosten bio dizel (brez morebitnih trdih delcev in zelo nizko vsebnostjo vode) ter sledili razvoju tehnologije za proizvodnjo biogoriv.

8.3. SREDSTVA NAMENJENA RAZVOJU

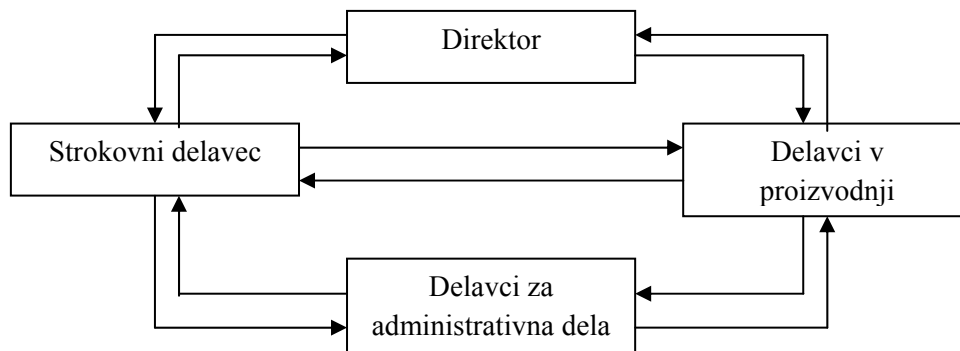
Sredstva namenjena razvoju bodo določena letno v skladu s strategijo podjetja za določeno leto. Razvoj podjetja se lahko kaže le v tem, da razširijo število storitev, ki jih lahko ponudijo kupcem. Razvoja same proizvodnje bio dizla v prvih letih poslovanja ne načrtujejo.

9. VODSTVENA SKUPINA IN KADER

9.1. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Organizacijska struktura podjetja je enostavna, saj je podjetje v začetni fazi razvoja. V nadaljevanju se upošteva, da je glavna dejavnost podjetja proizvodnja bio dizla, stranska pa proizvodnja eksploziv. V podjetju so na oddelku proizvodnje bio dizla naprej zaposlene 4 osebe, in sicer za polni delovni čas. Direktor podjetja, strokovni delavec in 2 delavca za delo v proizvodnji. V organizacijski shemi je prikazan prenos informacij, ki bodo igrale glavno vlogo pri uspešnem poslovanju podjetja. Medtem ko se bo direktor soočal predvsem z ekonomskimi vidiki poslovanja podjetja, se bodo ostali zaposleni posvetili izvajanju operacij nemotenega delovanja in proizvajanja bio dizla. Pri prenosu informacij bo glavna povezava med strokovnim delavcem in direktorjem, ki bosta morala dobro sodelovati, če bodo želeli proizvajati bio dizel, ki bo v skladu s standardom. Ostala 2 delavca bosta izpolnjevala navodila strokovnega delavca in direktorja, hkrati pa jima bosta posredovala svoje predloge in ideje o racionalizaciji proizvodnega procesa in morebitnih izboljšavah. V naslednjih petih letih bodo po predvidevanjih zaposlili še 5 delavcev za izvajanje dela v proizvodnji in dva za administrativna dela, eden izmed slednjih bo opravljal tudi računovodska dela.

Slika 2: Organizacijska shema podjetja Eksplo nova d.o.o., oddelek proizvodnje bio dizla

Vir: Lasten prikaz.

V zgornjem prikazu organizacijske sheme lahko vidimo potek informacij. Začne se z delegacijo nalog s strani direktorja na preostale zaposlene, nato sledi potek povratnih informacij o dogajanju v proizvodnji in predlogih za izboljšanje delovanja proizvodnje, na koncu se še izvede interakcija med strokovnim sodelavcem in ostalimi zaposlenimi.

9.2. KLJUČNO VODSTVENO OSEBJE

Uspešnost podjetja je močno odvisna od kvalitete vodstvene skupine in kadra. Vodstvo je ključnega pomena pri spreminjanju dobre poslovne priložnosti v uspešno podjetje.

Na čelu podjetja je direktor, ki opravlja naloge usklajevanja poslovnih funkcij v organizaciji, povezuje aktivnosti in opravlja administrativna dela, saj zaradi majhnosti podjetja, na začetku uvedbe nove dejavnosti, ne nameravajo zaposliti dodatnega delavca. Za kontrolo in koordinacijo izvajanja dejavnosti izdelave ter mešanja eksplozivov in bio dizla skrbi strokovni delavec, ki je po poklicu univerzitetni diplomirani kemik.

9.3. POLITIKA ZAPOSLOVANJA IN NAGRAJEVANJA V PODJETJU

Zaposleni v podjetju so vezani na podjetje s pogodbo o zaposlitvi. Metoda nagrajevanja bo potekala na podlagi dobro opravljenega dela, motiviranosti zaposlenih za kvalitetno usklajevanje dejavnosti in nemoten potek dela. V kasnejših letih poslovanja in v primeru dovolj visokega dobička bodo nagrade izplačane v obliki trinajste plače, ki bo višja od normativa. Tega se za enkrat ne upošteva v projekcijah, ker bo to določeno sproti glede na uspešnost.

Mesto direktorja bo opravljala oseba s preteklim podjetniškim znanjem. Direktor bo prejemal fiksno bruto plačo 3.000 EUR, strokovni delavec 2.000 EUR, dve zaposleni osebi v proizvodnji vsak po 10 EUR na uro (bruto). Njuna plača bo odvisna od števila dni in ur dela, ki ga bosta opravila.

V tretjem letu se zaposli še 1 delavec za opravljanje dela v proizvodnji, ki bo prejemal enako plačo kot prejšnji. V četrtem letu se zaposli še administrativnega delavca, ki bo prejemal bruto plačo 1.800 EUR in 2 delavca v proizvodnji, ki bosta prejemala vsak po 10 EUR (bruto) na uro opravljenega dela. V petem letu se zaposli še dodatnega administrativnega delavca, ki bo opravljal tudi računovodska dela in bo prejemal bruto plačo 2.000 EUR, ter dodatnega delavca za opravljanje dela v proizvodnji, plača tega pa bo enaka kot pri prejšnjih delavcih, in sicer 10 EUR na uro opravljenega dela (bruto).

Dobiček se v prvih letih ne bo izplačeval, ampak se bo investiral v razvoj in širitev proizvodnega obrata.

9.4. UPRAVNI ODBOR

Ker je podjetje organizirano kot družba z omejeno odgovornostjo upravnega odbora ne potrebujejo. O preteklem in bodočem poslovanju se bosta družbenika skupaj posvetovala na četrletnih sestankih, kjer bosta pregledala bilance stanja in finančne izkaze.

10. SPLOŠNI TERMINSKI PLAN

10.1. KLJUČNE AKTIVNOSTI V PRVEM POSLOVNEM LETU

Terminski plan se je pripravljaj v mesecih pred pričetkom uvedbe novega projekta oziroma dejavnosti podjetja Eksplo nova, to so meseci priprav za poslovanje ter za prva leta poslovanja. Prikazuje vse dogodke, ki so ključnega pomena za podjetje; dejavnost proizvodnje bio dizla in časovne termine same izvedbe le-teh.

Podjetje Eksplo nova se nahaja v industrijski coni v Podskrajniku (občina Cerknica), kjer bodo za polni delovni čas štiri zaposlene osebe. Podjetje je že ustanovljeno, z opravljanjem dejavnosti proizvodnje bio dizla pa bodo začeli avgusta 2007.

Opomba: v terminskem načrtu je označeno oglaševanje samo do konca meseca avgusta, kar je zanemarjeno, saj bo podjetje oglaševalo skozi vsa leta poslovanja, v začetku bo temu namenilo več sredstev, kasneje pa nekoliko manj.

Tabela 9: Terminski plan

ID	Task Name	Work	Start	Finish
1	UVEDBA PROIZVODNJE BIODIZLA	30,63 wks	Fri 13.4.07	Fri 31.8.07
2	Priprava poslovnega načrta	9,7 wks	Fri 13.4.07	Mon 2.7.07
3	Izbira svetovalca	0,14 wks	Fri 13.4.07	Fri 13.4.07
4	Izbira izvajalca	0,14 wks	Fri 13.4.07	Fri 13.4.07
5	Izvedba poslovnega načrta	5,13 wks	Mon 16.4.07	Mon 28.5.07
6	Sprejem odločitve	0,17 wks	Mon 28.5.07	Tue 29.5.07
7	Sprožitev postopka za pridobit	4,13 wks	Tue 29.5.07	Mon 2.7.07
8	Priprava in izvedba dejavnosti	20,94 wks	Tue 12.6.07	Fri 31.8.07
9	Priprava potrebnih prostor	10,2 wks	Tue 12.6.07	Wed 25.7.07
10	Najem poslovnih prostorov	0,14 wks	Tue 12.6.07	Tue 12.6.07
11	Ureditev poslovnih prostora	4,79 wks	Tue 12.6.07	Fri 20.7.07
12	Najem proizvodne linije	0,14 wks	Wed 13.6.07	Wed 13.6.07
13	Postavitev in priprava pro	5,13 wks	Wed 13.6.07	Wed 25.7.07
14	Sklenitev pogodb	0,92 wks	Tue 17.7.07	Fri 20.7.07
15	Sklenitev pogodb z zapos	0,46 wks	Tue 17.7.07	Thu 19.7.07
16	Sklenitev pogodb z dobav	0,46 wks	Wed 18.7.07	Fri 20.7.07
17	Tržno komuniciranje	9,21 wks	Fri 15.6.07	Fri 31.8.07
18	Postavitev spletne strani	3,46 wks	Fri 15.6.07	Fri 13.7.07
19	Začetek komuniciranja s k	5,75 wks	Fri 13.7.07	Fri 31.8.07
20	Obratovanje	0,61 wks	Fri 3.8.07	Thu 23.8.07
21	Otvoritev	0,14 wks	Fri 3.8.07	Fri 3.8.07
22	Začetek obratovanja	0,14 wks	Mon 6.8.07	Mon 6.8.07
23	Sprejem prvih naročil	0,17 wks	Fri 3.8.07	Fri 3.8.07
24	Prvi denarni prilivi	0,17 wks	Thu 23.8.07	Thu 23.8.07

Vir: Lasten prikaz 2007.

10.2. TERMINSKI NAČRT

Grafični prikaz terminskega načrta se nahaja v prilogi 5.

11. KRITIČNA TVEGANJA IN PROBLEMI

11.1. MAKRO RAVEN

V podjetju se lahko zgodijo tudi nepredvidljivi in kritični dogodki, na katere pa podjetje samo nima vpliva. Kritična tveganja na makro ravni so vsa tveganja, ki so povezana z naravnimi katastrofami, državnimi ukrepi in ostalimi makroekonomskimi tveganji. Mnenje

stroke je, da je to eden izmed ključnih delov v poslovnem načrtu, ki je bistvenega pomena pri pripravi za začetek poslovanja podjetja.

Pomembna komponenta makro ravni bo pritisk EU na mogočna naftna podjetja, da mešajo bio goriva fosilnim gorivom (rast deleža biogoriv v skupni prodaji vseh goriv na evropskem trgu z 2 % na 5 %) in da v svojo ponudbo vključijo 100 % bio gorivo. Kritično tveganje bi se zgodilo, če ta podjetja, ostali posamezniki in druga podjetja, ki uporabljajo goriva za opravljanje dejavnosti, ne bi upoštevala direktiv države in bi delovala po svojih načelih poslovanja, ki stremi le k dobičku.

Drugo tveganje, ki ga ne smemo izključiti, je še vedno precejšnje nezavedanje ljudi, da z vsakodnevno uporabo fosilnih goriv prispevajo k večji količini emisij, ki uničujejo okolje. Poleg tega so tu tudi podjetja, ki nekontrolirano spuščajo nevarne dime v zrak z izgorevanjem različnih snovi in s tem znatno pripomorejo k onesnaževanju okolja. Pomemben podatek pri tem je, da so podjetja in posamezniki iz Združenih Držav Amerike odgovorni za 30% emisij celega sveta. Zaradi tega podatka si nekateri posamezniki ne pustijo dopovedati, da mora vsak individualno prispevati k izboljšanju in izboljšalo se bo celotno stanje pa čeprav drugi ne upoštevajo opozoril znanstvenikov o uničevanju naravnih pogojev za življenje. Torej, tveganje pri tem je nesprijemanje in neuporaba biogoriv.

V primeru recesije pa lahko podjetje pričakuje splošni padec prodaje, saj se bo posledično zmanjšala kupna moč prebivalstva in posledično tudi uporaba vseh goriv.

11.2. RAVEN PODJETJA

Kritična tveganja na mikro ravni so vstop novih konkurentov na trg, odhod ključnih delavcev in zaostritev razmer na nabavnih trgih. Na ravni podjetja predstavlja eno izmed tveganj sezonska komponenta pri kupcih, ki uporabljajo goriva za opravljanje dejavnosti. To so gradbena podjetja in kmetje, pri katerih je poraba goriv manjša v zimskem času zaradi vremenskih razmer.

Eno od morebitnih tveganj, ki bi močno vplivalo na delovanje podjetja predvsem v prvih letih poslovanja, je odpoved pogodbenega razmerja z dobaviteljem. Potrebno bo skrbno pripraviti pogodbo in se v njej tudi ustrezno zavarovati ter določiti datume morebitne odpovedi. V kasnejših letih obstaja možnost, da določeno podjetje ne bo hotelo podaljšati pogodbe. V tem primeru podjetje že načrtuje, da bo samo začelo pobirati odpadna jedilna olja in jih filtrirati za nadaljnjo uporabo v proizvodnem procesu. Drugo možnost pa predstavlja sorodno podjetje, kateremu bi ponudili sodelovanje. Na podlagi informacij o stroških nakupa surovin, ki so jih posredovali potencialni dobavitelji, se večjih odstopanj od načrtovanih stroškov ne pričakuje. Če bo prišlo do povišanja cen osnovnih surovin za proizvodnjo, bo potrebno poiskati cenejše možnosti.

Tveganje predstavlja tudi odhod ključnih delavcev. Mišljeni so vsi zaposleni, predvsem pa strokovni delavec, ki je pomemben faktor pri snovanju uspeha v podjetju. Težavo predstavlja njegovo poznavanje poslovanja obravnavanega podjetja ter poznavanje procesa in tehnologije, ki jih lahko prenese h konkurenci. Poleg tega pa bi bilo potrebno veliko časa nameniti za ustrezno usposobitev naslednika.

Nezadostna kvaliteta zaposlenih predstavlja tveganje, kar ima lahko za posledico veliko fluktuacijo zaposlenih v podjetju. To se bo poskušalo preprečiti s skrbnim izborom novih kadrov, saj je dejstvo, da so ljudje bistvenega pomena za vsako podjetje, izjemno pomembno upoštevati.

Zavedati se je potrebno tudi vstopa novih konkurentov v panogo. Predvideva se predvsem vstop določenih velikih proizvodnih podjetij na slovenski trg (Nafta Lendava v začetku leta 2009).

Najpomembnejše tveganje predstavlja razlitje bio dizla v proizvodnem procesu, v skladišču ali med prevozom. Če bi se to večkrat ponovilo, bi lahko zaradi tega prišlo do večjih zapletov pri poslovanju. Zaradi velike vrednosti proizvoda bo posebna pozornost namenjena ustreznosti proizvodne linije, opremljenosti prostorov in ustreznemu stanju sodov, v katerih se bo gorivo shranjevalo in dostavljalo.

Zapleti se lahko pojavijo tudi zaradi neplačila kupcev, kar vodi do visokih terjatev do letih. Določili bodo 30 dnevni rok plačila. Pri plačilu do osmega dneva po prevzemu ali dostavi goriva pa bo podjetje upoštevalo 5 % popust.

12. FINANČNI NAČRT

12.1. PREDRAČUN IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA – SIMULACIJA

Predračun izkaza poslovnega izida je narejen na podlagi predvidenih stroškov in prihodkov poslovanja v naslednjih petih letih podjetja Eksplo nova. Osnovni vir prihodkov je prodaja bio goriva, stranski pa prodaja glicerola. Med glavne stroške podjetja se štejejo stroški prodaje, uprave in stroški proizvodnje (stroški nakupa materiala, stroški dela, idr.), poleg tega pa ima podjetje še nekaj manjših stroškov, katere predstavljajo stroški zavarovanja in vzdrževanja, stroški tržnega komuniciranja ter stroški najemnine stavbe in proizvodne linije (strojev).

Celotni finančni izkazi in podatki se nahajajo v prilogi 1.

Podjetje v prvih petih letih ne načrtuje najemanja kreditov pri banki, zato ne pričakujejo odhodkov iz financiranja. Pomoč pri nakupu opreme, poslovnih prostorov in prevoznega sredstva za dostavo goriva bodo s pričetkom opravljanja nove dejavnosti dobili s strani materinskega podjetja, ob tem pa bodo imeli zgolj stroške najemnin.

Prihodki od prodaje se v prvih petih letih povečajo s 470.625 EUR v prvem letu poslovanja, na 1.534.982 EUR v petem letu poslovanja. Pri naraščanju prihodkov in pričakovani količini prodanega goriva se ne pričakuje velikih odstopanj od predvidenega. Razlika med prihodki in odhodki prikaže izgubo v prvem letu poslovanja v višini 10.691 EUR, v drugem letu prikaže dobiček v višini 34.066 EUR in v naslednji štirih letih poslovanja prav tako dobiček, ki se skozi leta le še povečuje.

Stroške amortizacije proizvodne linije in stavbe podjetje v prvih treh letih poslovanja podjetje nima, saj ima proizvodno linijo in stavbo v najemu. V četrtem letu se načrtuje odkup proizvodne linije, investicija bo skupaj znašala 100.000 EUR. Na podlagi tega pa pride do stroška amortizacije. Glede na to, da se pričakuje odločitev o enakomerni amortizaciji skozi vsa prihodnja leta poslovanja, se bo oprema amortizirala na 10 let, torej bo stopnja amortizacije 10%. Podjetje bo imelo tudi amortizacijo na podlagi tovornih sredstev. Skupna investicija v tovarna sredstva v teh letih poslovanja bo znašala 175.000 EUR, na podlagi tega pa bodo imeli amortizacijo prevoznih sredstev v četrtem letu poslovanja v višini 15.000 EUR, v petem pa 35.000 EUR.

Kljub dejstvu, da se bo število zaposlenih oseb v petem letu poslovanja povečalo iz začetnih 4 na 11 oseb, se bo čisti dobiček na zaposlenega iz začetne negativne vrednosti skozi leta povečeval. V prvem letu poslovanja bo dobiček na zaposlenega negativen, torej izguba na zaposlenega v višini 2.673 EUR, v petem letu pa bo dobiček narasel na pozitivno vrednost, 16.108 EUR na zaposlenega.

Največji strošek prodaje in uprave predstavljata 2 redno zaposleni osebi, direktor in strokovni delavec. Sledijo stroški za tržno komuniciranje, računovodski servis, v kasnejših letih pa stroški novo zaposlenih dveh administrativnih delavcev. Stroški uprave zajemajo tudi stroške vodenja in upravljanja podjetja, stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja, regresa, prehrane in prevoza zaposlenih na delo. Vsi ti stroški so v plači direktorja in strokovnega delavca že vključeni.

Stroške proizvodnje goriva in stranskega proizvoda bodo predstavljali predvsem stroški materiala (stroški nakupa odpadnega jedilnega olja, vode, metanola, kalijevega hidroksida in magnezijevega sulfata), dela v proizvodnji, najemnine prostorov in energija za proizvodnjo. Skupni proizvodjalni stroški goriva bodo tako znašali v prvem letu poslovanja 374.764 EUR, nato bodo naraščali v sorazmerju s proizvedeno količino vse do petega leta, ko bo njihova vrednost dosegla 1.108.876 EUR. Ob tem predpostavljamo, da se cena vsega potrebnega materiala za proizvodnjo bio dizla, ne bo spreminjala.

12.2. PREDRAČUN BILANCE STANJA – SIMULACIJA

Prvotni model nam kaže zmanjšanje kapitala iz prvotnih 40.000 EUR, vloženih v podjetje pred začetkom opravljanja dejavnosti, na 29.309 EUR v prvem letu poslovanja in povečanje na 503.317 EUR v petem letu. Presežna sredstva bodo investirana v nakup potrebnih sodov za shranjevanje odpadnega olja in goriva, transportnih sredstev in proizvodne linije.

Večjih problemov s terjatvami do kupcev se v podjetju ne predvideva, saj bo določen 30 dnevni plačilni rok, obveznosti do virov sredstev pa bodo poravnali sproti. V primeru slabega poslovanja oziroma izgube bo na pomoč priskočilo materinsko podjetje.

12.3. PREDRAČUN IZKAZA FINANČNIH TOKOV

Začetek poslovanja bo podjetje financiralo pretežno z lastnimi sredstvi in s pomočjo materinskega podjetja Elgo nova. Začetni vloženi kapital v projekt znaša 40.000 EUR, s katerim bodo pokrili stroške poslovanja v prvem mesecu. Tako bo stanje denarja konec prvega leta poslovanja znašalo 11.650 EUR, skozi leta poslovanja se bo spreminjalo z obsegom proizvodnje in investicijami vse do petega leta, ko bo rahlo naraslo na 56.347 EUR.

12.4. SIMULIRANA POSLOVNA TVEGANJA

Simulacije pomenijo spreminjanje določenih predpostavk v finančnih projekcijah z namenom ugotoviti obnašanje ciljnih spremenljivk. Te spremenljivke so denar, dobiček in kapital. Narejene so štiri simulacije z 10 odstotnim odstopanjem.

Štirje različni izračuni simulacij se nahajajo v prilogi 2.

12.5. DAVČNI STATUS

Republika Slovenija, Ministrstvo za finance, Davčna uprava Republike Slovenije in Davčni urad Ljubljana je podjetju na podlagi 9. člena Zakona o davčni službi (Ur. List. RS, št. 18/93, 36/96, 87/97, 48/98 in 26/99) in tretjega odstavka 76. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. List RS, št. 89/98) dodelil potrdilo o registraciji. Registrirani so kot družba z omejeno odgovornostjo, zato so kot davčni zavezanec dolžni plačevati davek iz dobička (23 %) in 20 % DDV. Podjetje Eksplo nova ima sedež podjetja v industrijski coni v Podskrajniku ter davčno številko, ki so jim jo dodelili.

Podjetje bo davčni zavezanec za DDV na podlagi prvega odstavka 76. člena Zakona o davku na dodano vrednost.

12.6. KONTROLA STROŠKOV

Stroške bodo nadzorovali s sprotnim spremljanjem nastajajoče razlike med planiranimi in dejanskimi stroški. Če bodo dejanski stroški višji od planiranih, bodo ugotovili vzroke in jih pokrili iz rezervnih sredstev, kar pa je le kratkoročna rešitev.

Dolgoročno bodo to težavo rešili z zmanjšanjem proizvodjalnih stroškov, s podaljševanjem amortizacijske stopnje, z zmanjšanjem odpisa opreme, racionalnejšo porabo pisarniškega materiala, iskanjem ugodnejših ponudb dobaviteljev, iskanjem rešitev znotraj postopkov, prenos proizvodnje (avtomatski del) na nočno delo.

Največje težave jim lahko povzročajo stroški nabavnega materiala, ker se lahko cene nepredvideno spremenijo.

13. PRIDOBIVANJE IN UPRAVLJANJE Z VIRI

13.1. ZAŽELENO FINANCIRANJE

Vsak podjetnik si želi, da bi lahko v čim večji meri sam prispeval dovolj kapitala za izvajanje dejavnosti. V primeru podjetja Eksplo nova smo priča dejstvu, da je to hčerinsko podjetje, kateremu pri poslovanju pomaga glavno podjetje Elgo nova. Glede na to, da se podjetje Eksplo nova že ukvarja s proizvodnjo eksplozivov, nekaj sredstev že ima, glavna sredstva za izvajanje nove dejavnosti pa bo priskrbelo materinsko podjetje, kot so prostori za opravljanje dejavnosti, proizvodna linija in tovarno sredstvo za dostavo goriva.

13.2. PRIDOBIVANJE VIROV FINANCIRANJA

Predvideno je, da bo za začetek opravljanja nove dejavnosti zadostovalo 40.000 EUR, s katerimi bodo pokrili pretežni del stroškov prvega leta. Ta sredstva je podjetje pridobilo z opravljanjem primarne dejavnosti podjetja, proizvodnjo in prodajo eksploziva ANFO.

Kreditov ali posojil pri poslovanju, kot ga predvidevajo v podjetju, ne bodo potrebovali, v primeru odstopanj od predvidenega, slabših razmer na trgu, bodo lahko najeli kredit pri materinskem podjetju z 10 % obrestno mero.

13.3. UPRAVLJANJE Z OBRATNIM KAPITALOM PODJETJA

Najpomembnejši vir obratnega kapitala podjetja bo denar, ki bo krožil od terjatev do kupcev, od obveznosti do dobaviteljev. Presežna denarna sredstva bo podjetje investiralo v

prihodnja leta poslovanja, v nakup dodatne opreme (rezervoarji in zbiralniki) in prevoznih sredstev, zato niti ne predvidevajo delitve dobička.

Z vidika terjatev bodo kupci bio dizla poravnali svoje obveznosti v 30 dneh od prevzema goriva, ob primarnem zavarovanju predvsem velikih poslov. Svoje obveznosti do dobaviteljev bo podjetje poravnalo predvidoma v roku 30 dni, kar bo vplivalo na obveznosti iz poslovanja. Ker podjetje ne bo najemalo kreditov, tudi ne bo imelo obveznosti iz financiranja.

V podjetju si prizadevajo, da ne bi imeli prevelikih zalog materiala in končnega proizvoda. Tako upajo, da bo nabava materiala in odprema goriva potekala nemoteno. Za zalogo goriva bodo kupili sode, ki držijo po 2.000 litrov. Material bo prav tako shranjen sodih, ki so primerni za shranjevanje goriva in družijo 1.000 litrov. Podjetje se bo trudilo, da bo bio dizel dostavljen ob predvidenem času, tako da podjetje ne bo imelo prevelikega skladišča. Smotrno je, da si za nemoteno proizvodnjo goriva podjetje zagotovi 10 % odpadnega rastlinskega olja in drugih potrebnih sestavin za predelavo ter 10 % zalog končnega proizvoda, s katerim bi zagotovili točno dobavo kupcem.

14. SKLEP

Namen tega diplomskega dela je preveriti, če je v Sloveniji ekonomsko smiselno ustanoviti podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjem bio goriva. Zato sem izdelala poslovni načrt za podjetje Eksplo nova d.o.o., ki ima namen povečati kapital podjetja, na podlagi ustvarjenega dobička pa rast in širitev poslovanja.

Podjetje bo proizvajalo bio dizel in glede na ugotovitve, do katerih sem prišla z raziskavo trga in izdelavo tega poslovnega načrta, menim, da obstaja na področju Slovenije veliko povpraševanje, ki opravičuje odločitev podjetja za širitev na novo področje dejavnosti. Trg biogoriv je v fazi razvoja in ponuja še veliko možnosti za razvoj. Konkurenčno bio gorivo že izdelujejo podjetja na slovenskem trgu, vendar pri tem uporabljajo drugo surovino, oljno repico. Podjetje Eksplo nova bo prvo podjetje na slovenskem trgu, ki bo ponujalo bio dizel, proizveden iz odpadnega jedilnega olja, s tem bo tudi pripomoglo k čistejši naravi, ker se ta surovina ne bo sežigala oziroma odlagala in onesnaževala okolja.

Pozitivni poslovni izid bo podjetje po realnih predvidevanjih doseglo že v drugem letu poslovanja, zaradi povečanja količine prodanih proizvodov in prihodka od stranskega proizvoda. Posledica tega so višji prihodki in dobiček, ki se bo do petega leta le povečeval.

Poslovni načrt je napisan po naslednjih predpostavkah:

- Potrebna količina bio dizla na trgu; na podlagi direktive Evropske Unije, katera določa potreben odstotek bio goriv za dodajanje k fosilnim gorivom in posledično tudi količino potrebnih bio goriv za zadovoljevanje potreb na trgu.
- Možnost podpisa pogodbe z dobaviteljem odpadnega jedilnega olja z namenom proizvodnje bio dizla.

Predpostavka o potrebni količini biogoriv na slovenskem trgu je ključnega pomena, saj s tem lahko uvidimo potencial za proizvodnjo bio dizla in kasnejšo rast podjetja.

Za podjetje bo zelo pomembno vlogo igrala logistika ter z njo povezana vloga dobavitelja, saj če bo z njim imelo ustrezno urejeno pogodbo in dobre odnose, bo temu primerno tudi poslovanje.

V primeru uresničitve tega poslovnega načrta je na podlagi analiz in finančnih izračunov ugotovljeno, da je investicija v podjetju Eksplo nova d.o.o. donosna in ima zelo velik potencial še večje donosnosti v prihodnjih letih poslovanja.

LITERATURA

1. Golob J., Žerjav R. : Poročevalec državnega sveta Republike Slovenije, Strokovni posvet – bio goriva in zanesljivost oskrbe z bio gorivi, Ljubljana : September 2006. 28 str..
2. Golobič Gašper, Strle Matej : Od rastlinskega olja do bio dizla. Strokovno delo : Ljubljana, 2006, 15.str..
3. Hogan Michael: EU Biodiesel Slumps Despite Global Warming Fear. Hamburg, Nemčija : 2007, 2 str..
4. Jaklič M. : Poslovno okolje podjetja. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002, 353 str..
5. Komisija Evropskih skupnosti : Sporočilo komisije svetu in evropskemu parlamentu, poročilo o napredku na področju bio goriv. Bruselj : 2007, 18 str..
6. Koren J. : Strokovna ocena o vplivih na okolje za obrat proizvodnje bio dizla, Podjetje Moland d.o.o.. Škofljica : Marec 2005, 21 str..
7. Katja M. : Bio dizel – dizel rastlinskega porekla. Ljubljana : 2006, 3.str..
8. Komisija Evropske skupnosti, Sporočilo komisije : Strategija EU za bio goriva. Bruselj : 2006, 30 str..
9. Komisija Evropskih Skupnosti : Zelena knjiga o energetske učinkovitosti ali narediti več z manj. Bruselj : Junij 2006, 51 str..
10. Nastran S., Šumej D., Teol, d.d. : O razvoju bio dizla. Ljubljana : Maj 2004, 4 str..
11. Novak M. : Skladiščenje in umešavanje bio dizla, Revija Genera, : Maj 2006, str. 6.
12. Office for official publications of the european communities : Environmental statistics in the mediterranean countries. Comeditum 2005 : Eddition 2006, 103 str..
13. Pečar T. : Politika in oblikovanje cen naftnih derivatov. Maribor : Diplomsko delo, 2004, 42 str..
14. RTV Slovenija : Iskanje alternativ črnemu zlatu. Ljubljana : 2007, 2 str..
15. RTV Slovenija : Po letu 2050 manj potreb po nafti. Ljubljana : Februar 2007, 2 str..
16. Pučko D. : Strateško upravljanje. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2003, 390 str..
17. Radovan T., Ministrstvo za okolje in prostor : Biološka goriva v gorivih za pogon cestnih vozil v Sloveniji, Poročilo. Ljubljana : 2005, 9 str..

18. Rebernik M. : Ekonomika podjetja. Ljubljana : 1999, 445 str.
19. Rep.Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo : Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007 – 2013. Ljubljana : Junij 2006, 48 str..
20. Robek R., prevod Ciglič H. : Kmetje in proizvodnja biogoriv, Gozdarski inštitut Slovenije, Prevod dela: Biofuel production by farmers. Ljubljana : Januar 2007, 16 str..
21. Statistični Urad Republike Slovenije : Slovenija v številkah 2006. Ljubljana : 2006, 79 str..
22. Šuligoj Boris : Rusom Nafta Lendava, Italijanom pa ponujena Volta, Časnik Delo. Ljubljana : Junij 2006, 1 str..
23. Tomc K. : Rentabilnost proizvodnje biodizla v manjšem obsegu. Diplomsko delo, Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2006, 47 str..
24. U.S. Department of Energy : Biodiesel Handling and use guidelines, Office of scientific and technical information, Third edition : September 2006, 69 str..
25. Verbič M. : Investicijski program uvajanja novega izdelka v podjetju Oljarica Kranj, Specialistično delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002, 88 str..
26. Viršek D. : Biodizel čedalje privlačnejši, Časnik Delo. Ljubljana : August 2005, 2 str..
27. Vizjak A. : Predlog sklepa Vlade RS o sprejemu Energetske bilance Republike Slovenije za leto 2006. Ljubljana : Maj 2006, 7 str..
28. Vračko R. : Analiza upravičenosti predelave odpadnih olj z regeneracijo v Republiki Sloveniji. Maribor : Februar 2004, 30 str..
29. Wundra T. : Alternativna goriva v prometu: varnost v različnosti, Ljubljana, spletni časnik Energetika. Ljubljana : September 2006, 4 str..
30. Wundra Tanja: Avtomobilska industrija povečuje proizvodnjo okoljsko prijaznih vozil, spletni časnik Energetika. Ljubljana : 2006, 3 str..
31. Žumbar A. : Biogoriva – priložnost za kmetijstvo in gospodarstvo, spletni časnik Energetika. Ljubljana : 2006, 3 str..
32. Žumbar A., Kryžanowski M. : O preteklih dosežkih družbe in nadaljnjih ambicijah, spletni časnik Energetika. Ljubljana : 2006, 5 str..
33. Žumbar A. : O biodizlu in njegovi prihodnosti, spletni časnik Energetika. Ljubljana : Oktober 2005, 3 str..
34. Žumbar A. : Proizvodnja biodizla v Sloveniji, spletni časnik Energetika. Ljubljana : Julij 2005, 2 str..

VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja:
[URL:http://www.arsktrp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/].
2. Agencija Republike Slovenije za okolje, Kazalci okolja v Sloveniji, odpadna jedilna olja in masti :
[URL:http://kazalci.arso.gov.si/kazalci/index_html?Kaz_id=104&Kaz_naziv=Odpadna%20jedilna%20olja%20in%20masti&Sku_id=5&Sku_naziv=ODPADKI%20IN%20SNOVNI%20TOK&tip_kaz=1#KAZALEC_TOP].
3. Biogoriva in zanesljivost oskrbe z gorivi, Strokovni posvet, Državni svet RS.
[URL:http://www.sigov.si/cgibin/spl/dsvet/dejavnost/posveti/Biogoriva/Biogoriva_zapis.htm]. Ljubljana : 20. Junij 2006.
4. Carinska uprava Republike Slovenije, sprejeti predpisi in zakoni :
[URL: http://www.mf.gov.si/slov/dav_car/predpisi.htm].
5. Commission of the European communities Brussels : Biomass action plan, Communication from the commission. Bruselj : 2005, 48 str..
6. Ljubljanske novice, EU Sloveniji napovedala stabilno rast in manj vlaganj. Ljubljana : maj 2007, 1 str..
7. Energetske svetovanje za občane, Ljubljana, Gradbeni inštitut – ZRMK d.o.o., Center za bivalno okolje, gradbeno fiziko in energijo, Strokovne publikacije, Biomasa :
[URL: <http://www.gi-zrmk.si/ensvet.htm>]. Ljubljana : 2008, 2 str..
8. Europe in Figures : In the spotlight – Energy. Eurostat yearbook 2006-07 : 2006, 33 str..
9. Inštitut Jožef Štefan, Center za energetske učinkovitost, operativni program zmanjševanja emisij TPG : [URL: <http://www.rcp.ijs.si/ceu/sl/node/64>]. Ljubljana.
10. Nacionalni akcijski program (NAP) Slovenija, odstavek 2.6. odpadna olja:
[URL: <http://projects.mbss.org/GEF/Nap.htm>].
11. Nafta biodizel d.o.o. iz Lendave, Predstavitev projekta bio dizel in proizvodni program : [URL: <http://www.nafta-lendava.si/default.asp?nad=8&pod=3>].
12. Podjetja Pinus TKI : Raba biogoriv v gorivih v transportnem sektorju v Republiki Sloveniji, Poročilo Ministrstva za okolje in prostor : [URL:http://www.pinus-tki.si/sl/Biodizel_v_Sloveniji/] : september 2005.

13. Poslovni razgledi Pomurje, GZS : Bio dizel, obnovljivi vir energije :
[URL:http://www.poslovni-razgledi.si/revija/2007/21/poslovni_razgledi/10] 2007
14. Pravilnik o plačilu trošarine za energente, ki so jim dodana bio goriva, (Uradni list RS, št. 9/2007).
15. Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji, (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96).
16. Pravilnik o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Uradni list RS, št. 49/2006).
17. Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi (Uradni list RS, št. 54/2005).
18. Pravilnik o vsebnosti biogoriv v gorivih za pogon motornih vozil (Uradni list RS, št. 41/04).
19. Rep.Slovenija, Notranji energetski trg, Vladni portal z informacijami o življenju v EU:
[URL:<http://evropa.gov.si/energetika/potencialni-ukrepi/#02>].
20. Rep.Slovenija : Strateški cilji, ki usmerjajo evropsko energetsko politiko. Vladni portal z informacijami o življenju v EU:
[URL: <http://evropa.gov.si/energetika/strateski-cilji/>].
21. Rep.Slovenija : Trenutno stanje in izzivi energetike v Evropski uniji. Vladni portal z informacijami o življenju v EU:
[URL: http://evropa.gov.si/energetika/trenutno_stanje/].
32. Rumene strani Slovenije; iskalnik podjetij, ki ponujajo bio dizel na trgu, uporabljajo bio dizel za proizvodnjo, ponujajo sestavine za bio dizel na trgu :
[URL: <http://www.rumenestrani.com/Slo/>].
32. Zakon o davku na dodano vrednost, (Uradni list RS , št. 117/2006).
33. Zakon o trošarinah, (Uradni list RS , št. 2/2007).
34. Zakon o varstvu okolja, (Uradni list RS, št. 41/2004).
35. Uredba o fizikalno-kemijskih lastnostih tekočih goriv (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/06 – ZMetD).
36. Društvo jedrskih strokovnjakov Slovenije, Onesnaženost okolja in informacije o bio energiji : [URL: <http://www.drustvo-js.si/activity/energets>], 2006.
37. Vlade Republike Slovenije, Ministrstvo za gospodarstvo : Določanje cen naftnih derivatov :
[URL:http://www.mg.gov.si/si/delovna_podrocja/notranji_trg/sector_za_nadzor_cen/cene_naftnih_derivatov/], 2008.

PRILOGE

PRILOGA 1: Mesečna bilanca stanja za prvo leto poslovanja in letna bilanca stanja za preostala štiri leta poslovanja	2
PRILOGA 2: Simulirana poslovna tveganja	14
PRILOGA 3: Grafični prikaz terminskega plana podjetja Eksplo nova d.o.o. za proizvodnjo bio dizla	17
PRILOGA 4: Opis problemov, ki se pojavljajo pri kupcih	18
PRILOGA 5: Notarsko potrdilo o ustanovitvi podjetja Eksplo nova d.o.o.	20
PRILOGA 6: Pravne in normativne podlage.....	21
PRILOGA 7: Slikovni prikaz izpustov ogljikovega dioksida in Kyotski cilji	24

PRILOGA 1

**MESEČNA BILANCA STANJA ZA PRVO LETO POSLOVANJA IN LETNA BILANCA STANJA ZA
PREOSTALA ŠTIRI LETA POSLOVANJA**

PODATKI, KI SO POTREBNI ZA IZRAČUN SIMULACIJE

VIR: Lasten izračun podatkov v programu za finančne projekcije, 2008 :

[URL: http://www.ef.uni-lj.si/predmeti/_struktura/izpis.asp?vrsta=obvestilo&id=17801]

PREGLEDNICE IN FINANČNI PRIKAZI

PROJEKCIJE 2008	Mesec												Leto					
	OBDOBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V
BILANCE																		
BILANCA STANJA																		
SREDSTVA	40000	71198	70161	76503	74183	59429	65204	64666	64119	65744	66273	64639	68425	68425	116784	265725	406320	597278
SREDSTVA (RAZEN DENARJA)	0	48937	50799	59339	54307	39718	52559	52517	52563	54711	54582	52526	56775	56775	85927	231969	356474	540931
NEOPREDMETENA SREDSTVA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OPREDMETENA OSNOVNA SREDS*	0	4958	4917	4875	4833	4792	4750	4708	4667	4625	4583	4542	4500	4500	8500	9750	163000	220750
FINANČNE NALOŽBE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TERJATVE IZ POSLOVANJA	0	36260	37500	45000	41250	28377	39375	39375	39375	41250	41250	39375	43125	43125	50219	80703	107604	129125
ZALOGE MATERIALA / TRGOVSKEC	0	1750	2100	1925	1313	1838	1838	1838	1925	1838	2013	1925	1925	1925	2406	3465	4620	5544
ZALOGE PROIZVODOV	0	5968	6283	7539	6911	4712	6597	6597	6597	6911	6911	6597	7225	7225	24802	138051	81250	185512
DENAR	40000	22262	19362	17164	19877	19711	12645	12148	11556	11033	11691	12114	11650	11650	30857	33756	49846	56347
OBVEZNOSTI DO VIROV	40000	71198	70161	76503	74183	59429	65204	64666	64119	65744	66273	64639	68425	68425	116784	265725	406320	597278
SREDSTEV	40000	36076	33769	35733	35762	28817	28278	27739	27194	27723	28252	27713	29309	29309	63375	177715	326128	503317
KAPITAL	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000
OSNOVNI KAPITAL	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000	40000
ZADRŽANI DOBIČEK	0	-3924	-6231	-4267	-4238	-11183	-11722	-12261	-12806	-12277	-11748	-12287	-10691	-10691	23375	137715	286128	463317
DOLG	0	35123	36392	40770	38421	30613	36927	36927	36925	38021	38021	36927	39115	39115	53409	88010	80192	93961
OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	0	35123	36392	40770	38421	30613	36927	36927	36925	38021	38021	36927	39115	39115	53409	88010	80192	93961
IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA																		
PRIHODKI POSLOVANJA		35625	37500	45000	41250	28125	39375	39375	39375	41250	41250	39375	43125	470625	600625	959364	1279152	1534982
PROIZVAJALNI STROŠKI		29924	30475	33680	32078	26469	31276	31276	31276	32078	32078	31276	32879	374764	451137	701881	930118	1108876
AMORTIZACIJA		42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	500	1000	1250	26750	47250
KOSMATI DOBIČEK IZ PRODAJE		5660	6983	11278	9131	1615	8057	8057	8057	9131	9131	8057	10205	95361	148488	256233	322284	378857
STROŠKI PRODAJE		4070	3770	3770	3570	3070	3070	3070	3070	3070	3070	3070	3070	39740	40840	40840	62440	86440
STROŠKI UPRAVE		5514	5520	5544	5532	5490	5526	5532	5532	5532	5532	5526	5538	66312	66600	66900	67100	62300
DOBIČEK IZ POSLOVANJA		-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	41048	148493	192744	230117
PRIHODKI FINANCIRANJA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ODHODKI FINANCIRANJA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOBIČEK IZ REDNEGA DELOVANJA		-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	41048	148493	192744	230117
IZREDNI PRIHODKI		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IZREDNI ODHODKI		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOBIČEK PRED DAVKI		-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	41048	148493	192744	230117
DAVEK OD DOHODKA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6982	34153	44331	52927
ČISTI DOBIČEK		-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	34066	114340	148413	177190
IZKAZ DENARNIH TOKOV																		
DENAR KONEC OBDOBJA	40000	22262	19362	17164	19877	19711	12645	12148	11556	11033	11691	12114	11650	11650	30857	33756	49846	56347
ČISTI DOBIČEK		-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	34066	114340	148413	177190
AMORTIZACIJA		42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	500	1000	1250	26750	47250
POVEČANJE DOLGA		35123	1270	4377	-2349	-7808	6314	0	-1	1096	0	-1094	2189	39115	14294	34601	-7818	13769
POVEČANJE KAPITALA (BREZ DOBIČKA)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POVEČANJE SREDSTEV (BREZ DENARJA)		48978	1904	8582	-4991	-14547	12883	0	88	2189	-88	-2014	4291	57275	30153	147292	151255	231708
DENARNI TOK		-17738	-2900	-2198	2713	-165	-7066	-497	-592	658	423	-464	-28350	19207	2899	16090	6501	

PROJEKCIJE 2008	Mesec												Leto					DRUGI PODATKI	
	OBDOBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV		V
[Simulacija: 1]														Svevilo enot: 7					
OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA																			
SKUPAJ OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJ	0	35123	35700	39210	37255	30613	35878	35878	35878	36755	36755	35878	37633	37633	44644	57182	67752	80536	
SKUPAJ ZMANJŠANJE OBVEZNOST	0	-35123	-578	-3510	1955	6643	-5265	0	0	-878	0	878	-1755	-1755	-7011	-12538	-10570	-12783	
SKUPAJ DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do dobavitelja OLJA																			
OBVEZNOST	0	11875	12500	15000	13750	9375	13125	13125	13125	13750	13750	13125	14375	14375	17969	25875	34500	41400	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-11875	-625	-2500	1250	4375	-3750	0	0	-625	0	625	-1250	-1250	-3594	-7906	-8625	-6900	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do dobavitelja METANOLA																			
OBVEZNOST	0	4750	5000	6000	5500	3750	5250	5250	5250	5500	5500	5250	5750	5750	6563	9450	12600	15120	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-4750	-250	-1000	500	1750	-1500	0	0	-250	0	250	-500	-500	-813	-2887	-3150	-2520	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do dobav. ELEKTR. ENERGIJE																			
OBVEZNOST	0	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000	11250	12960	15000	18000	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-9000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9000	-2250	-1710	-2040	-3000	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do NAJEMNIN																			
OBVEZNOST	0	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	1500	1500	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-5100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5100	0	0	3600	0	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do zavarovanja in vzdrževanja																			
OBVEZNOST	0	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	667	1000	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-350	0	0	-317	-333	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST do tržnega komuniciranja																			
OBVEZNOST	0	4000	3700	3700	3500	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3333	3333	3333	3333	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-4000	300	0	200	500	0	0	0	0	0	0	0	-3000	-333	0	0	0	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OBVEZNOST dobavitelja VODE																			
OBVEZNOST	0	48	50	60	55	38	53	53	53	55	55	53	58	58	79	114	152	183	
ZMANJŠANJE OBVEZNOSTI	0	-48	-3	-10	5	18	-15	0	0	-3	0	-3	-5	-58	-21	-35	-38	-30	
DANE OBRESTITI IPD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
PRIHODKI POSLOVANJA / SPREMENLJIVI STROŠKI														Svevilo enot: 2					
SKUPAJ PRIHODKI	0	35625	37500	45000	41250	28125	39375	39375	39375	41250	41250	39375	43125	43125	600625	959364	1279152	1534982	
SKUPAJ IZSTOPNI DDV	0	7125	7500	9000	8250	5625	7875	7875	7875	8250	8250	7875	8625	8625	120125	191873	255830	306994	
SKUPAJ STROŠKI MATERIALA	0	11875	12500	15000	13750	9375	13125	13125	13125	13750	13750	13125	14375	14375	205209	374220	498960	598752	
SKUPAJ STROŠKI STORITEV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
SKUPAJ STROŠKI DELA	0	309	325	390	358	244	341	341	341	358	358	341	374	4079	5119	7371	9828	11794	
SKUPAJ ZALOGNE PROIZVODOV	0	5968	6283	7539	6911	4712	6597	6597	6597	6911	6911	6597	7225	7225	24802	38051	81250	185512	
SKUPAJ VSTOPNI DDV	0	2375	2500	3000	2750	1875	2625	2625	2625	2750	2750	2625	2875	2875	41042	74844	99792	119750	
PROIZVOD - BIODIZEL																			
NETO PRODAJNA CENA	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
PRODANA KOLIČINA	47500	50000	60000	55000	37500	52500	52500	52500	52500	55000	55000	52500	57500	57500	787500	1134000	1512000	1814400	
ZALOGA KONEC OBDOBJA (KOLIČINA)	4750	5000	6000	5500	3750	5250	5250	5250	5250	5500	5500	5250	5750	5750	78750	114300	151200	181440	
PRIHODEK	35625	37500	45000	41250	28125	39375	39375	39375	39375	41250	41250	39375	43125	43125	590625	850500	1134000	1360800	
IZSTOPNI DDV	7125	7500	9000	8250	5625	7875	7875	7875	7875	8250	8250	7875	8625	8625	118125	170100	226800	272160	
STROŠKI MATERIALA	11875	12500	15000	13750	9375	13125	13125	13125	13125	13750	13750	13125	14375	14375	196875	283500	378000	453600	
STROŠKI STORITEV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
STROŠKI DELA	309	325	390	358	244	341	341	341	341	358	358	341	374	4079	5119	7371	9828	11794	
VREDNOST ZALOGNE PROIZVODA	1218	1283	1539	1411	962	1347	1347	1347	1347	1411	1411	1347	1475	1475	20135	29318	38783	46539	
VSTOPNI DDV	2375	2500	3000	2750	1875	2625	2625	2625	2625	2750	2750	2625	2875	2875	39375	56700	75600	90720	
SPREMENLJIVI STROŠKI / ENOTO	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
MATERIAL / TRGOVSKO BLAGO	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
VSTOPNI DDV V MATERIALIH	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
MATERIAL	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
CENA ENOTE MATERIALA	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
POTROŠEK (MATERIALA NA ENOTO)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
ZUNANJE STORITVE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
VSTOPNI DDV V STORITVAH	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
STORITVE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
CENA STORITVE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
POTROŠEK (STORITVE NA ENOTO)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
NEPOSREDNO DELO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DELO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
CENA DELA	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
POTROŠEK (DELA NA ENOTO)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
PROIZVOD - GLICEROL																			
NETO PRODAJNA CENA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6	
PRODANA KOLIČINA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16667	181440	241920	290304	
ZALOGA KONEC OBDOBJA (KOLIČINA)	9500	10000	12000	11000	7500	10500	10500	10500	10500	11000	11000	10500	11500	11500	9334	217466	84934		

PROJEKCIJE 2008	Mesec												Leto					DRUGI PODATKI
	OBD OBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	
STROŠKI UPRAVE																		
SKUPAJ STROŠKI UPRAVE	0	5514	5520	5544	5532	5490	5526	5526	5532	5532	5532	5526	5538	66312	66600	66900	67100	62300
SKUPAJ VSTOPNI DDV		23	24	29	26	18	25	25	26	26	26	25	28	302	360	420	460	460
PLAČA DIREKTORJA		3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	36000	36000	36000	36000	36000
PLAČA STROKOVNEGA DELAVCA		2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	24000	24000	24000	24000	24000
STROŠEK MOBILNIH TELEFONOV		114	120	144	132	90	126	126	132	132	132	126	138	1512	1800	2100	2300	2300
STROŠEK RAČUNOVODSKEGA SERVISIA		400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4800	4800	4800	4800	0
IZREDNI PRIHODKI																		
SKUPAJ IZREDNI PRIHODKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ VSTOPNI DDV		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PRIHODEK		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IZREDNI ODHODKI																		
SKUPAJ IZREDNI ODHODKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ VSTOPNI DDV		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ODHODEK		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PROJEKCIJE 2008	Simulacija: 1																
	Mesec												Leto				
OBDOBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V

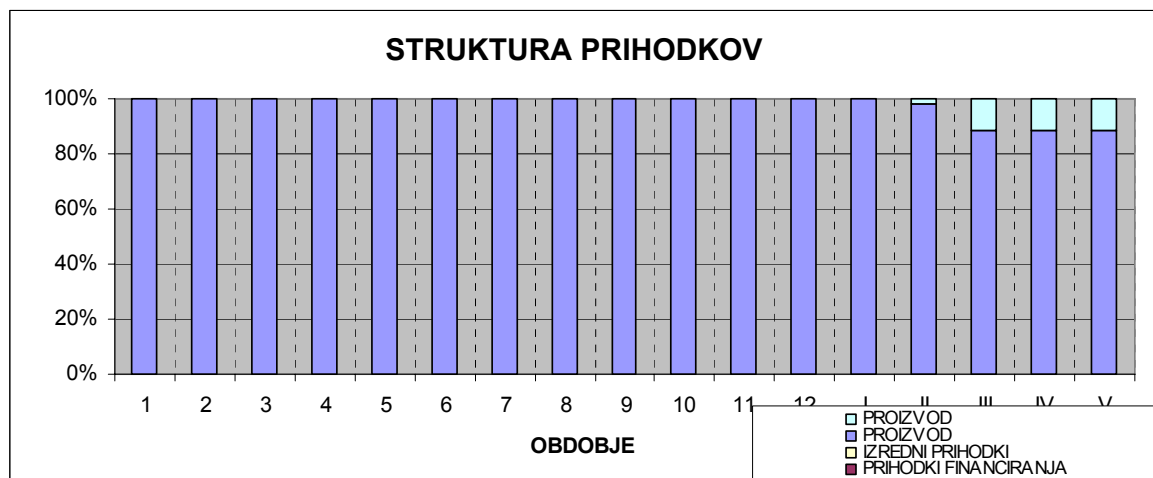
KAZALNIKI																	
------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

CILJNE SPREMENLJIVKE

KAPITAL	40000	36076	33769	35733	35762	28817	28278	27739	27194	27723	28252	27713	29309	29309	63375	177715	326128	503317
DOBICEK	0	-3924	-2307	1964	29	-6945	-539	-539	-545	529	529	-539	1597	-10691	34066	114340	148413	177190
DENAR	40000	22262	19362	17164	19877	19711	12645	12148	11556	11033	11691	12114	11650	11650	30857	33756	49846	56347

STRUKTURA PRIHODKOV (v %)

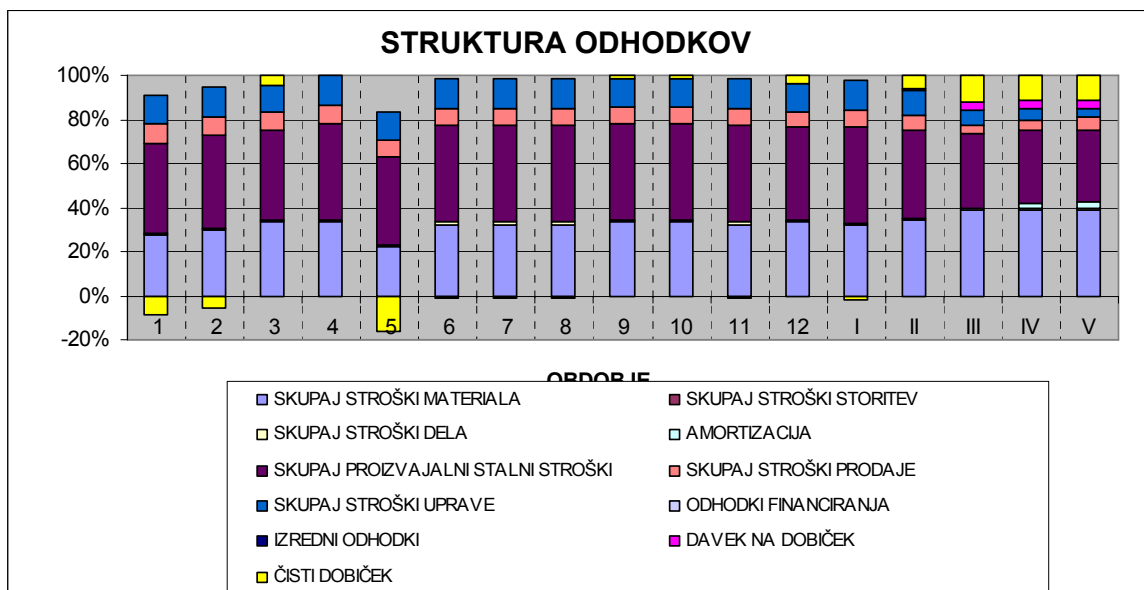
SKUPAJ PRIHODKI	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
SKUPAJ PRIHODKI OD PRODAJE	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,3	88,7	88,7	88,7
PROIZVOD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	11,3	11,3	11,3
PRIHODKI FINANCIRANJA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IZREDNI PRIHODKI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

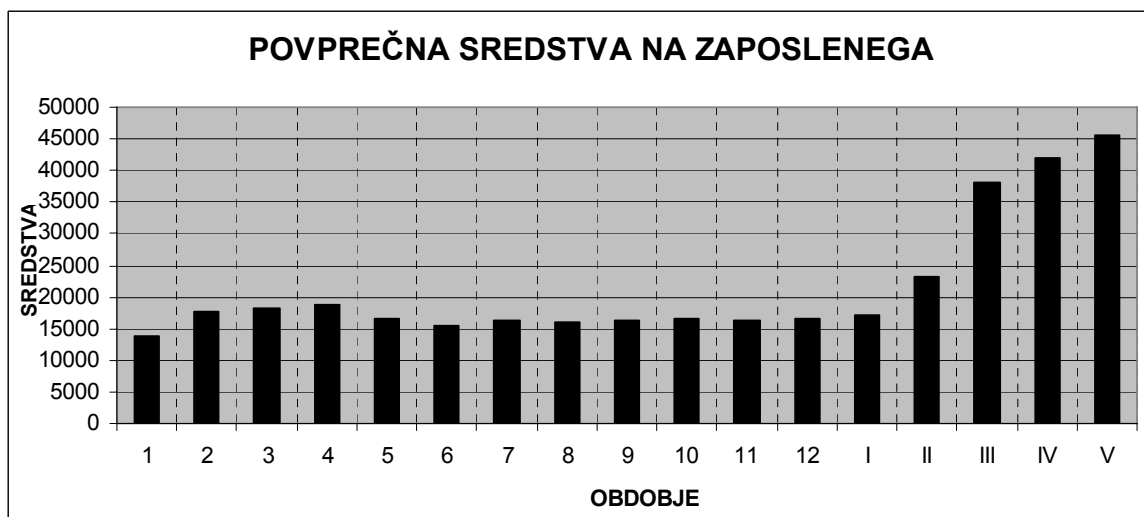
PROJEKCIJE 2008	Simulacija: 1																
	Mesec												Leto				
OBDOBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V

STRUKTURA ODHODKOV (v %)

SKUPAJ ODHODKI	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
SKUPAJ STROŠKI MATERIALA	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	34,2	39,0	39,0	39,0
SKUPAJ STROŠKI STORITEV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ STROŠKI DELA	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
AMORTIZACIJA	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	2,1	3,1
SKUPAJ PROIZVAJALNI STALNI STROŠKI	49,8	47,1	40,6	43,6	59,9	45,2	45,2	45,2	43,6	43,6	45,2	42,0	45,4	40,1	33,4	32,9	32,5	
SKUPAJ STROŠKI PRODAJE	11,4	10,1	8,4	8,7	10,9	7,8	7,8	7,8	7,4	7,4	7,8	7,1	8,4	6,8	4,3	4,9	5,6	
SKUPAJ STROŠKI UPRAVE	15,5	14,7	12,3	13,4	19,5	14,0	14,0	14,0	13,4	13,4	14,0	12,8	14,1	11,1	7,0	5,2	4,1	
ODHODKI FINANCIRANJA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
IZREDNI ODHODKI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DAVEK NA DOBIČEK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	3,6	3,5	3,4	
CISTI DOBIČEK	-11,0	-6,2	4,4	0,1	-24,7	-1,4	-1,4	-1,4	1,3	1,3	-1,4	3,7	-2,3	5,7	11,9	11,6	11,5	

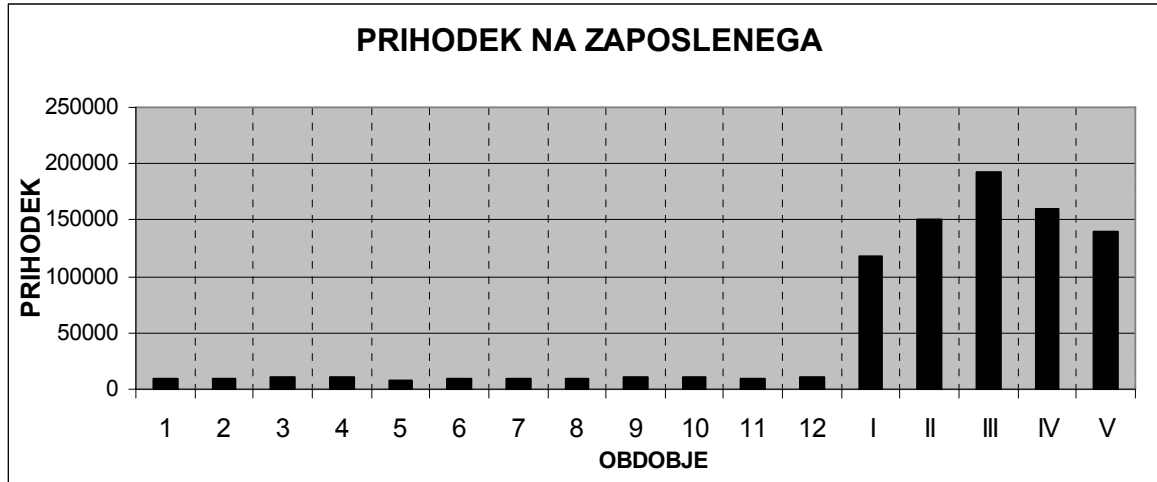
PROJEKCIJE 2008		Mesec												Leto				
OBDOBJE:	-1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V
		Simulacija: 1																
POVPREČNA SREDSTVA NA ZAPOSLENEGA V OBDOBJU		13900	17670	18333	18836	16702	15579	16234	16098	16233	16502	16364	16633	17106	23151	38251	42003	45618

PROJEKCIJE 2008	Mesec												Leto				
	OBD OBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV

Simulacija: 1

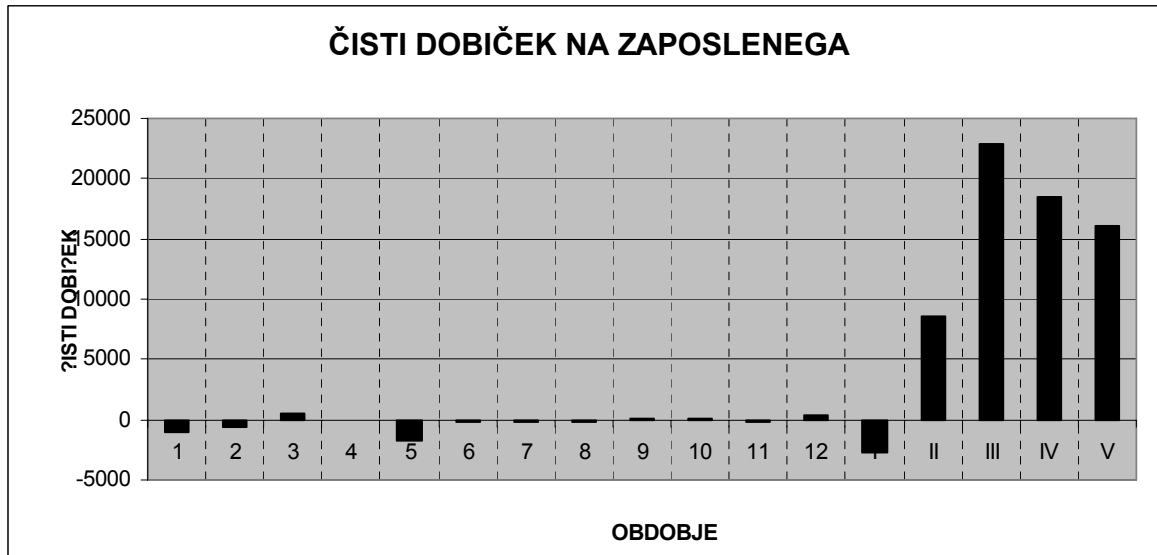
PRIHODEK NA ZAPOSLENEGA	8906	9375	11250	10313	7031	9844	9844	9844	10313	10313	9844	10781	117656	150156	191873	159894	139544
-------------------------	------	------	-------	-------	------	------	------	------	-------	-------	------	-------	--------	--------	--------	--------	--------

PROJEKCIJE 2008	Mesec												Leto				
	OBD OBJE: -1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV

Simulacija: 1

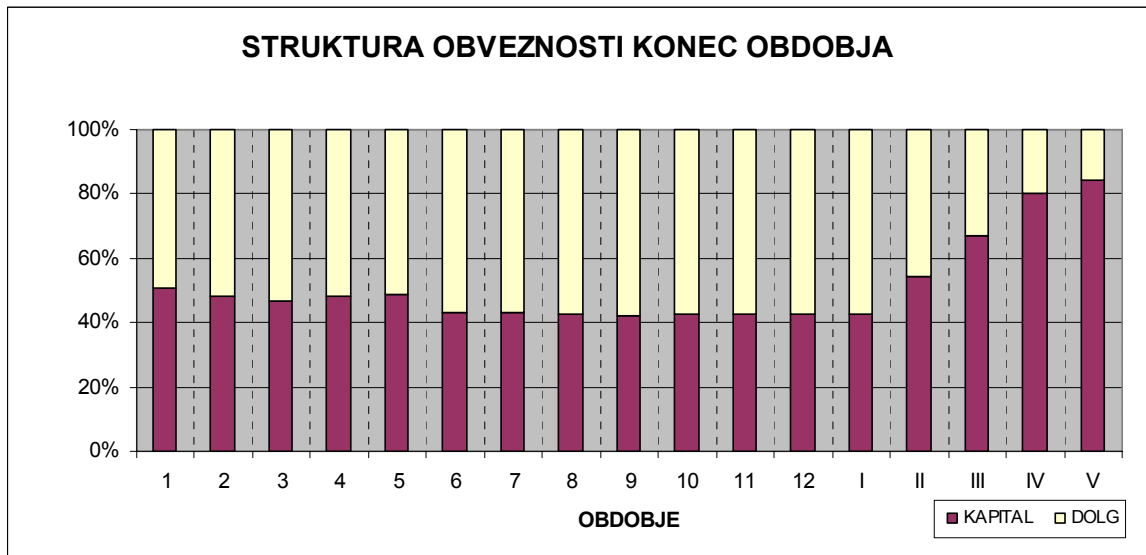
ČISTI DOBIČEK NA ZAPOSLENEGA	-981	-577	491	7	-1736	-135	-135	-136	132	132	-135	399	-2673	8516	22868	18552	16108
------------------------------	------	------	-----	---	-------	------	------	------	-----	-----	------	-----	-------	------	-------	-------	-------

PROJEKCIJE 2008													Simulacija: 1				
OBDOBJE: -1													Leto				
Mesec																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V	

STRUKTURA OBVEZNOSTI KONEC OBDOBJA (V %)

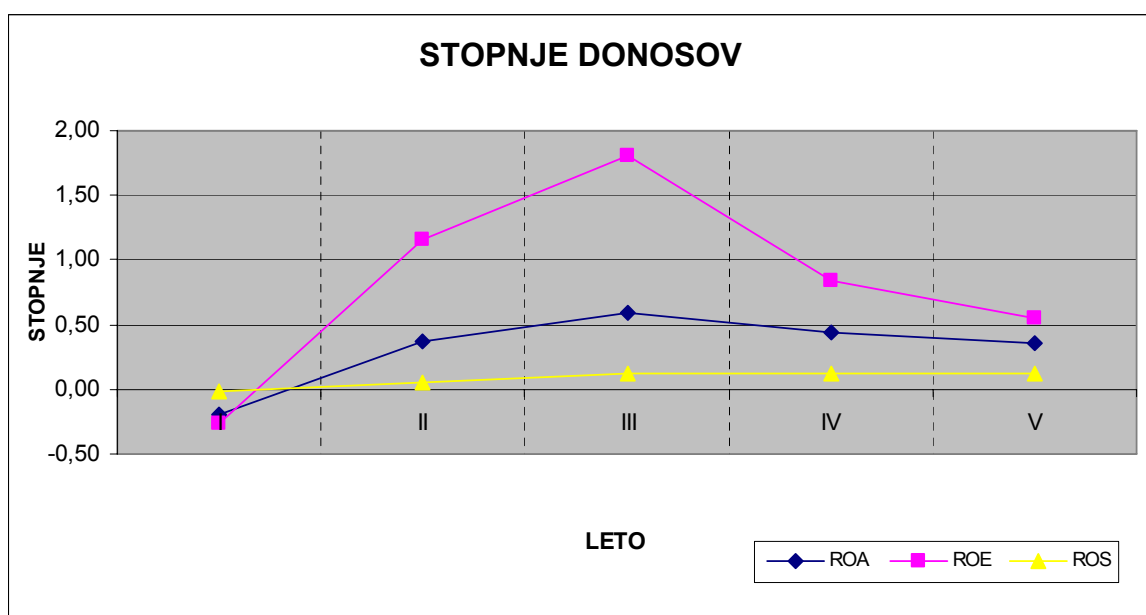
CELOTNE OBVEZNOSTI	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
KAPITAL	50,7	48,1	46,7	48,2	48,5	43,4	42,9	42,4	42,2	42,6	42,9	42,8	42,8	54,3	66,9	80,3
DOLG	49,3	51,9	53,3	51,8	51,5	56,6	57,1	57,6	57,8	57,4	57,1	57,2	57,2	45,7	33,1	19,7

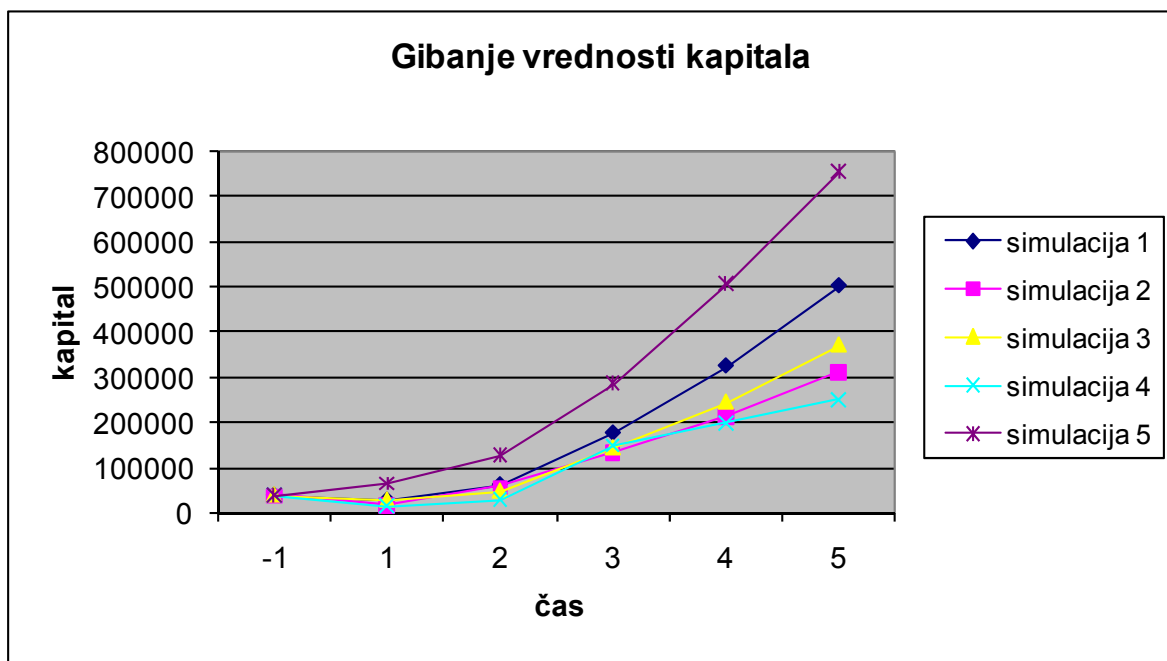
PROJEKCIJE 2008													Simulacija: 1				
OBDOBJE: -1													Leto				
Mesec																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	I	II	III	IV	V	

STOPNJE DONOSOV

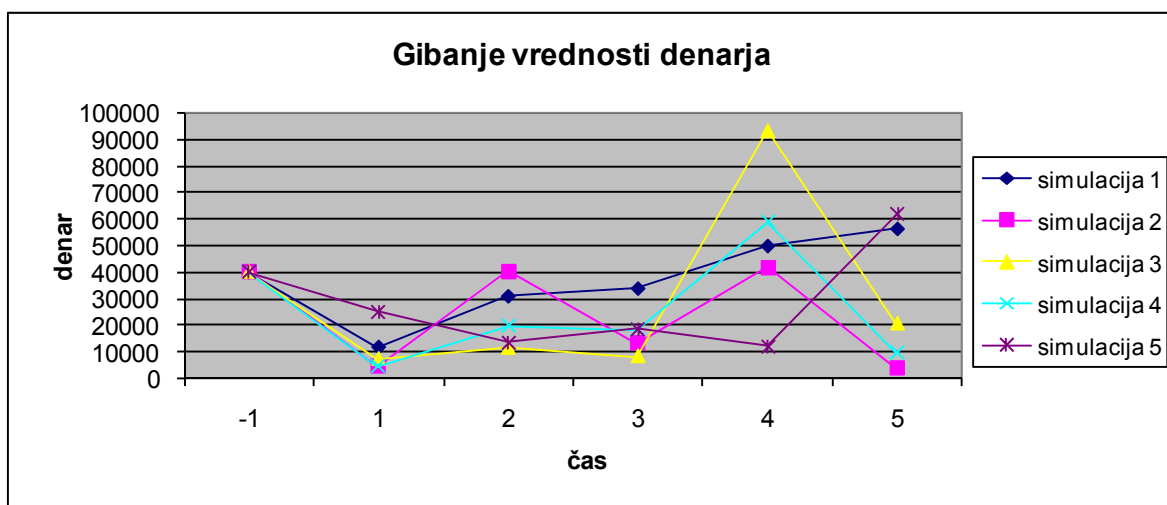
ROA (ČISTI DOBIČEK / POVPREČNA SREDSTVA)	ROA	-0,85	-0,39	0,32	0,00	-1,25	-0,10	-0,10	-0,10	0,10	0,10	-0,10	0,29	-0,20	0,37	0,60	0,44	0,35
ROE (ČISTI DOBIČEK / POVPREČNI KAPITAL)	ROE	-1,24	-0,79	0,68	0,01	-2,58	-0,23	-0,23	-0,24	0,23	0,23	-0,23	0,67	-0,27	1,16	1,80	0,84	0,54
RETURN ON SALES (ČISTI DOBIČEK / PRIHODEK)	ROS	-0,11	-0,06	0,04	0,00	-0,25	-0,01	-0,01	-0,01	0,01	0,01	-0,01	0,04	-0,02	0,06	0,12	0,12	0,12
INTERNA STOPNJA DONOSA (IZ PODATKOV PO LETIH)													0	I	II	III	IV	V
INTERNA STOPNJA DONOSA	65,9%												-40000	0	0	0	0	503317

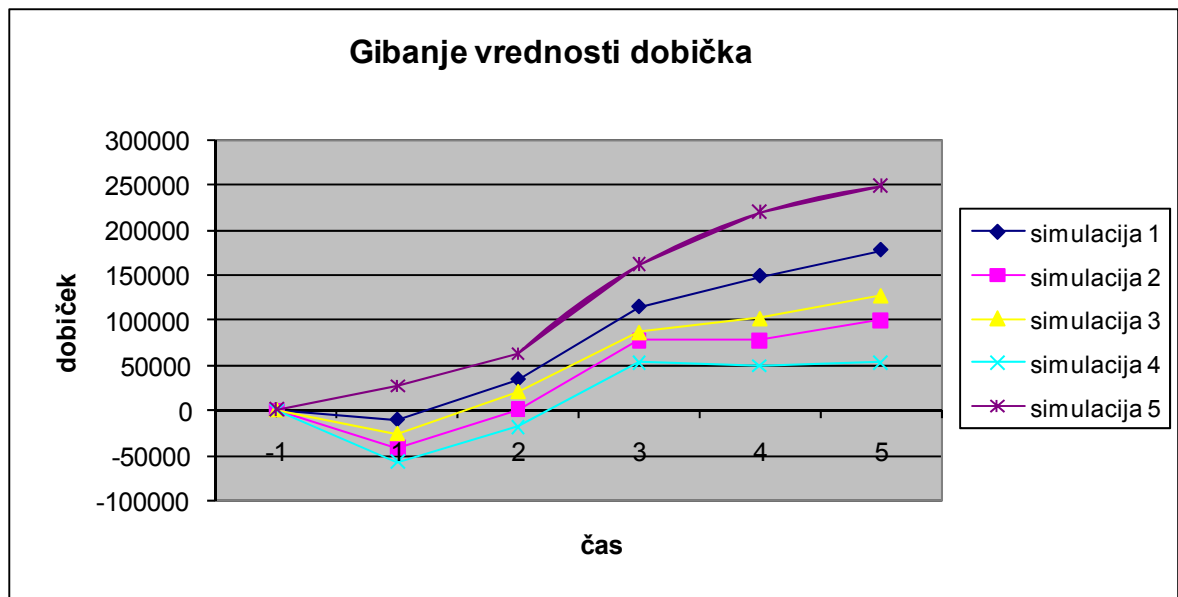
KAPITAL	Obdobje					
Številka simu	-1	1	2	3	4	5
simulacija 1	40000	29309	63375	177715	326128	503317
simulacija 2	40000	18165	59225	136914	214459	314885
simulacija 3	40000	28472	48649	144364	245425	371929
simulacija 4	40000	17247	33232	150789	199346	252028
simulacija 5	40000	66383	127991	288458	507531	755983

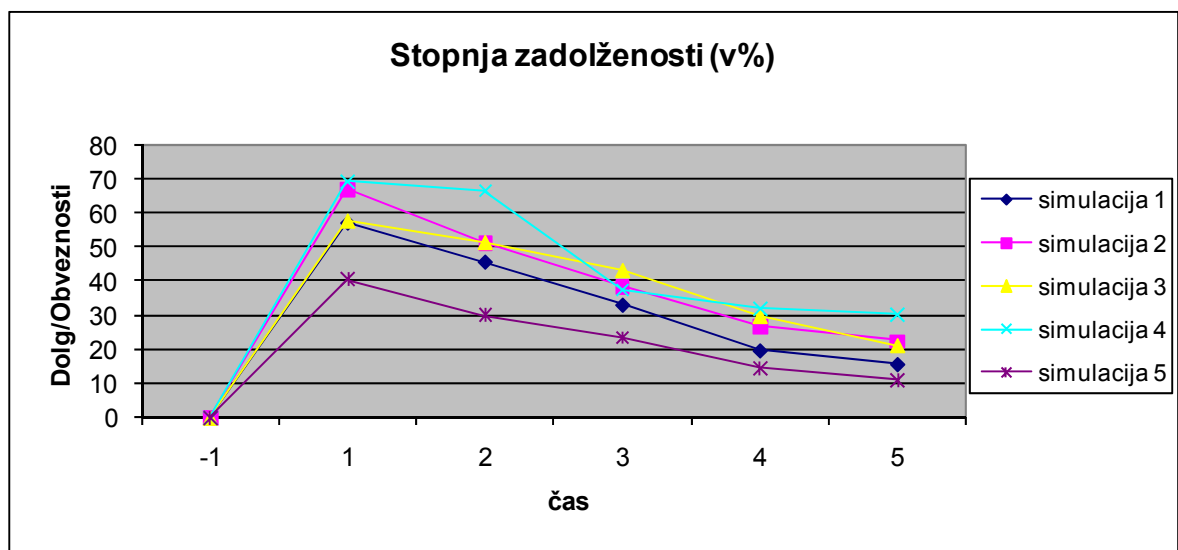
DENAR	Obdobje					
Številka simu	-1	1	2	3	4	5
simulacija 1	40000	11650	30857	33756	49846	56347
simulacija 2	40000	4557	39733	13166	41454	3630
simulacija 3	40000	7276	11389	8285	92911	20581
simulacija 4	40000	4354	19386	18280	58720	9477
simulacija 5	40000	25062	13466	18372	11943	61646

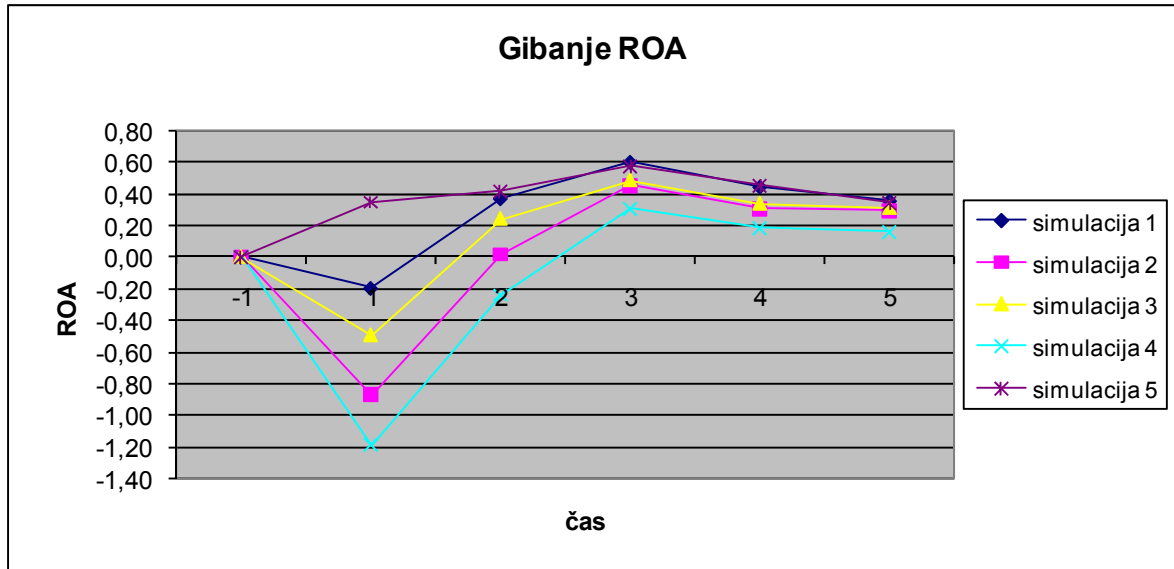
DOBIČEK	Obdobje						
Številka simu	-1	1	2	3	4	5	
simulacija 1	0	-10691	34066	114340	148413	177190	
simulacija 2	0	-41835	1060	77689	77545	100426	
simulacija 3	0	-26528	20177	85715	101061	126505	
simulacija 4	0	-57753	-19015	52557	48557	52682	
simulacija 5	0	26383	61608	160468	219072	248452	

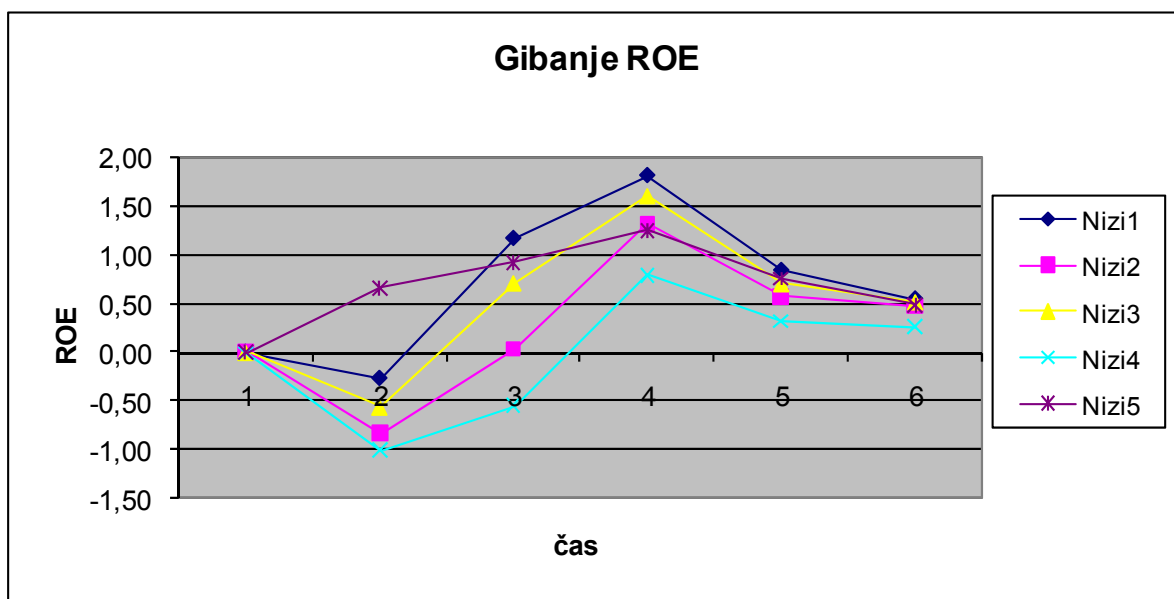
Dolg/Obvezn	Obdobje						
Številka simu	-1	1	2	3	4	5	
simulacija 1	0	57	46	33	20	16	
simulacija 2	0	67	51	39	27	23	
simulacija 3	0	58	52	43	30	21	
simulacija 4	0	70	67	38	32	30	
simulacija 5	0	41	30	24	15	11	

ROA	Obdobje					
Številka simu	-1	1	2	3	4	5
simulacija 1	0,00	-0,20	0,37	0,60	0,44	0,35
simulacija 2	0,00	-0,88	0,01	0,45	0,30	0,29
simulacija 3	0,00	-0,49	0,24	0,48	0,33	0,31
simulacija 4	0,00	-1,19	-0,24	0,31	0,18	0,16
simulacija 5	0,00	0,35	0,42	0,57	0,45	0,34

ROE	Obdobje					
Številka simu	-1	1	2	3	4	5
simulacija 1	0,00	-0,27	1,16	1,80	0,84	0,54
simulacija 2	0,00	-0,84	0,03	1,31	0,57	0,47
simulacija 3	0,00	-0,56	0,71	1,60	0,70	0,52
simulacija 4	0,00	-1,00	-0,55	0,80	0,32	0,26
simulacija 5	0,00	0,66	0,93	1,25	0,76	0,49

PRILOGA 2

SIMULIRANA POSLOVNA TVEGANJA:

SIMULACIJA: Zmanjšanje prodaje za 10%

V primeru, da bi bila prodaja za 10% manjša od predvidene (2250 proizvedenih enot v prvem letu poslovanja) in enake investicije, bi še vedno imeli v vseh letih poslovanja dobiček.

Tabela 1: Ekonomika poslovanja s spremembami ob 10% zmanjšanju prodaje

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA / leto poslovanja	1	2	3	4	5
PRIHODKI POSLOVANJA	423563	541563	863428	1151237	1381484
PROIZVAJALNI STROŠKI	358668	430938	663722	903239	1071821
ČISTI DOBIČEK	-41835	1060	88716	100708	130423
POVEČANJE KAPITALA OZ. NAJEM KREDITA	20000	40000	0	0	0
DENAR	4557	39733	13166	41454	3630

Vir: Lastni izračun podatkov 2008.

Vrednost denarja konec obdobja nam kaže negativne vrednosti, tako bi podjetje v primeru enakih investicij kot pred spremembo, moralo najeti kredit ali si izposoditi denar pri materinskem podjetju. V primeru zmanjšanja investicij bi lahko imeli pozitivno vrednost denarja, če bi se odrekli investiciji v tovorna vozila, ki bi na koncu petega leta skupaj znašala 65.000 EUR in ne 75.000 EUR, investicija v kombije bi znašala 75.000 EUR v petem letu poslovanja in ne 100.000 EUR. V primeru investicije v proizvodno linijo bi se podjetje moralo odločiti za najem kredita oziroma opustitev nakupa tovornega vozila in kombijev.

SIMULACIJA: Podražitev materiala za 10%

V primeru podražitve materiala za 10 %, bi cena iz 0,25 EUR na enoto potrebnega materiala narasla na 0,275 EUR. V primeru enakih investicij, kot pred spremembo, bi imelo podjetje negativno vrednost denarja in bi morali najeti kredit, ali si izposoditi denar pri materinskem podjetju. Zmanjšati bi morali investicije, in sicer, odreči bi se morali odkupu proizvodne linije in nakupu enega kombija za pobiranje odpadnega jedilnega olja.

Tabela 2: Ekonomika poslovanja s spremembami ob 10% podražitvi materiala

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA / leto poslovanja	1	2	3	4	5
PRIHODKI POSLOVANJA	470625	600625	959364	1279152	1534982
PROIZVAJALNI STROŠKI	390451	471658	739303	1004014	1192751
ČISTI DOBIČEK	-26528	20177	85715	101061	126505
POVEČANJE KAPITALA OZ. NAJEM KREDITA	15000	10000	0	0	0
DENAR	7276	11389	8285	92911	20581

Vir: Lastni izračun podatkov 2008.

SIMULACIJA: Znižanje prodajne cene za 10%

Če predvidevamo znižanje prodajne cene za 10% od predvidene, bi nova cena znašala 0,675 EUR/liter bio goriva.

V primeru znižanja prodajne cene goriva za 10% od predvidene (z 0,75 EUR/liter bio goriva na 0,675 EUR/liter bio goriva), bi podjetje v prvih dveh letih poslovanja imelo izgubo, nato pa dobiček, vendar negativno vrednost denarja na koncu vsakega obdobja. Ta vrednost je višja zaradi nespremenjenih investicij.

Zaradi zmanjšane prodajne cene za 10%, bi imelo podjetje manjše prihodke, fiksni stroški pa bi ostali nespremenjeni, kar pomeni slabši poslovni izid.

Tabela 3: Ekonomika poslovanja s spremembami ob 10 % znižanju prodajne cene goriva

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA / leto poslovanja	1	2	3	4	5
PRIHODKI POSLOVANJA	423563	540563	863428	1151237	1381484
PROIZVAJALNI STROŠKI	374764	451137	701881	954118	1152076
ČISTI DOBIČEK	-57753	-19015	52557	48557	52682
POVEČANJE KAPITALA OZ. NAJEM KREDITA	35000	35000	65000	0	0
DENAR	4354	19386	18280	58720	9477

Vir: Lastni izračun podatkov 2008.

Podjetje bi moralo za pokrivanje stroškov poslovanja najeti kredit že v tretjem mesecu predvidenega poslovanja, tako bi bila višina kredita v prvem letu 35.000 EUR, v drugem letu 35.000 EUR in v tretjem 60.000 EUR. Tako si podjetje lahko zagotovi boljše stanje denarnih sredstev. V četrtem letu poslovanja ima podjetje že dovolj visoke prihodke, da lahko pokrije vse stroške, poleg tega pa lahko v četrtem letu investira v nakup dveh kombijev, le-ta pa bi znašala 50.000 EUR.

Da podjetju ne bi bilo potrebno najeti kreditov, bi bila rešitev večja količina proizvodnje in prodaje bio dizla, posledično višji prihodki, s tem pa bi lahko pokrili variabilni in fiksni del stroškov.

SIMULACIJA: Povečanje prodaje za 10%

V primeru 10 % večje prodaje od predvidene, bi proizvedena količina v prvem letu znašala 2750 enot, v podjetju bi se povišali prihodki, ob tem pa tudi proizvodjalni stroški, tako bi imelo podjetje ob enakih investicijah dobiček, ki bi se do petega leta še povečal.

Podjetje bi si lahko pri taki spremembi omislilo dodatne investicije. Povišali bi investicije v kombije za pobiranje odpadnega jedilnega olja, skupaj bi investicija znašala 150.000 EUR, povišali bi lahko investicije v tovorna vozila za dostavo goriva, in sicer, že v tretjem letu poslovanja bi lahko kupili tovorno vozilo za 75.000 EUR, investicija v tovorna vozila pa bi na koncu petega leta predvidenega poslovanja znašala 225.000 EUR. Prav tako bi lahko povišali investicijo v proizvodno linijo in bi lahko v četrtem letu poslovanja odkupili staro ter kupili dodatno proizvodno linijo, kot je bilo predvideno. V petem letu poslovanja bi lahko kupili dodatno proizvodno linijo, investicija pa bi v teh dveh letih predvidenega poslovanja znašala 300.000 EUR.

Tabela 4: Ekonomika poslovanja s spremembami ob 10 % povečanju prodaje

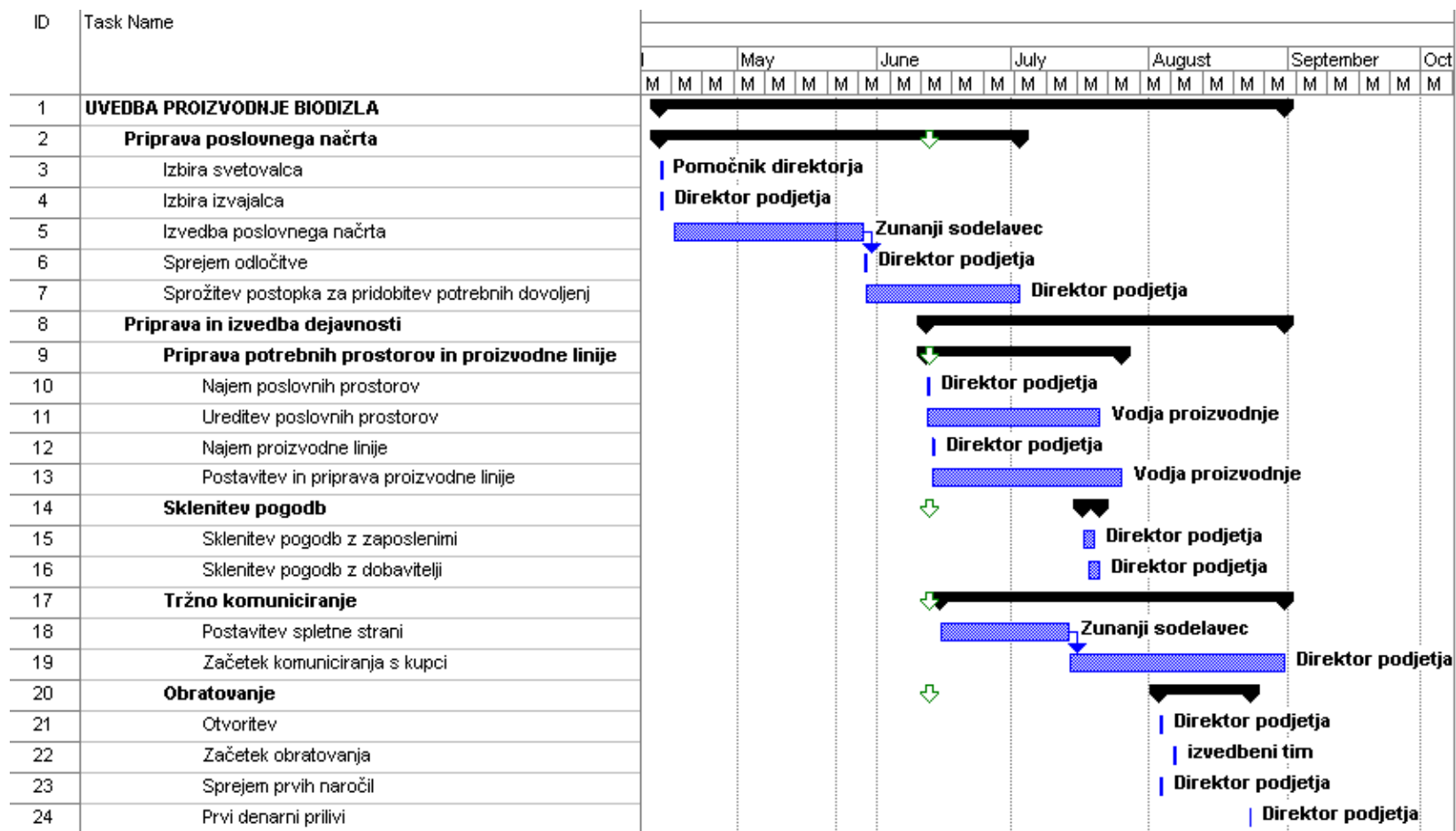
IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA / leto poslovanja	1	2	3	4	5
PRIHODKI POSLOVANJA	517688	659688	1055300	1407067	1688481
PROIZVAJALNI STROŠKI	374764	451137	702761	910918	1108876
ČISTI DOBIČEK	26383	61608	160468	219072	248452
DENAR	25062	13466	18372	11943	61646

Vir: Lastni izračun podatkov 2008.

Podobno stanje, višji dobiček in več denarnih sredstev, bi podjetje imelo v primeru zvišanja prodajne cene. Investicije bodo lahko razporedili tudi drugače, saj bi višina denarnih sredstev za investicije že v prvem letu poslovanja znašala 25.000 EUR, v drugem 80.000 EUR, v tretjem 75.000 EUR, v četrtem 325.000 EUR in v petem letu še dodatnih 175.000 EUR. Na voljo bi v najboljših pogojih bilo veliko denarnih sredstev za zaposlovanje novih zaposlenih, širitev proizvodnega obrata, nakup tovornih vozil in še mnogo drugih variant investiranja.

PRILOGA 3

GRAFIČNI PRIKAZ TERMINSKEGA PLANA PODJETJA EKSPLO NOVA D.O.O. ZA PROIZVODNJO BIO DIZLA

Vir: Lastno pridobivanje podatkov

PRILOGA 4

OPIS PROBLEMOV, KI SE POJAVLJAJO PRI KUPCIH

Fosilno gorivo, dizel D2, dosega na trgu prodajno ceno okrog 0,96 EUR / liter. Distributerji goriv dobijo približno za 0,0625 EUR / liter nižjo ceno in jo naprej ponujajo po prodajni ceni, ki je določena s strani države. Velika podjetja, ki porabijo zelo velike količine goriva za opravljanje dejavnosti pa dobijo do 0,0416 EUR / liter goriva nižjo ceno.

Gradbeni stroj, ki dela 12 ur na dan, porabi v povprečju 250 litrov in na mesec, ki ima 21 dni, to znaša 5.250 litrov goriva. Če bi kupili fosilno gorivo, bi v primeru najnižje cene, 0,9184 EUR za liter, na mesec plačali 4.821,6 EUR. Če bi kupili bio gorivo, ki ga obravnavano podjetje ponuja po 0,75 EUR za liter, bi plačali 3.937,5 EUR, vendar bi imeli gradbeni stroji in prevozna sredstva približno za 10 % manjšo moč in s tem povezano tudi nekoliko večjo porabo. Če predvidevamo da pri povečani porabi (predvidevamo večjo porabo za 10 %), potrebujejo 5.775 litrov na mesec, bi za bio gorivo plačali 4.331,25 EUR, kar pa je še vedno 490,35 EUR manj, kot v primeru nakupa fosilnega goriva. Če je poraba le 5 % večja, pa bi potrebovali 5.512,5 litrov goriva na mesec, za katerega bi plačali 4.134,375 EUR, kar pa je v primerjavi s fosilnim gorivom za 687,225 EUR manj.

V primeru 100 % učinkovitosti in uporabnosti bio goriva, ki nebi vodilo do okvar na motorjih, bi se kupcem bolj splačalo kupiti čisto bio gorivo, ali pa vsaj nekaj tega, za mešanje s fosilnim gorivom.

Ob upoštevanju še trošarine v višini 50 % nakupne vrednosti, ki je vrnjena podjetjem, katera uporabljajo energente za pogon statičnih delovnih strojev ter strojev v gradbeništvu in strojogradnji, se bio dizel v skladu s trošarinsko zakonodajo lahko dodaja fosilnemu gorivu, vendar samo v trošarinskem skladišču. Za dodan bio dizel ima imetnik trošarinskega skladišča pravico do vračila plačane trošarine ali do oprostitve plačila trošarine sorazmerno deležu dodanega izdelka, vendar do največ 25% plačane trošarine. V skladu z določbami 54. člena omenjenega zakona se za bio goriva plačuje trošarina, ki je enaka 0, kar pomeni, da se trošarina ne plačuje. V primeru mešanja fosilnega in bio goriva v razmerju 50 : 50, bi pri isti količini na mesec, 5.250 litrov, od tega 2.625 litrov fosilnega goriva in 2.625 litrov bio goriva, bilo potrebno plačati 2.410,8 EUR za fosilno gorivo in 1.968,75 EUR za bio gorivo, skupaj torej 4.379,55 EUR, kar je pa še vedno ugodneje, kot pa nakup čistega fosilnega dizla D2. Pri tem bi podjetje dobilo vrnjeno trošarino v višini 25% oz. 1.094,89 EUR. Skupni strošek za nakup goriva bi na koncu znašal 3.284,66 EUR.

Primer iz prakse kaže, da je trošarina znašala 0,3255 EUR na liter za fosilno gorivo. Torej v primeru nakupa fosilnega goriva, ki bi v našem primeru znašal 4.821,6 EUR, bi trošarina znašala 1.708,875 EUR. Skupni strošek za nakup goriva bi na koncu znašal 3.112,725 EUR.

Pri tem se pojavljajo vprašanja, kolikšna trošarina bi bila vrnjena v določenem primeru. Vsekakor pa menim, da bo potrebno vložiti veliko truda, da bodo kupci kupovali bio gorivo.

PRILOGA 5

NOTARSKO POTRDILO O USTANOVITVI PODJETJA EKSPLO NOVA D.O.O.

PRILOGA 6

PRAVNE IN NORMATIVNE PODLAGE

- Splošno

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS št. 41/04)

Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS št. 101/02, 8/03)

Zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor (Uradni list SRS št. 18/84, 37/85, 29/86, 26/90)

Zakon o standardizaciji (Uradni list RS št. 59/99, 56/99, 86/99, 22/00, 82/01, 67/02)

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS št. 64/94, 33/00, 87/01)

Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje (Uradni list RS št. 66/96, 12/00, 83/02)

Navodilo o metodologiji za izdelavo poročila o vplivih na okolje (Uradni list RS št. 70/96)

Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1) (Uradni list RS 117/2006)

Zakon o trošarinah (Ur.l. RS, št. 84/1998, 52/1999, 57/1999, 2/2001, 33/2001, 99/2001, 5/2002, 126/2003 (7/2004 - popr.), 42/2004, 112/2006 Odl.US: U-I-239/04-13, 122/2006)

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (Ur. list RS, št. 122/06) velja za biogoriva od 1. 1. 2007 spremenjena ureditev.

Pravilnik o plačilu trošarine za energente, ki so jim dodana biogoriva (Ur. list RS 9/2007)

Pravilnik o vsebnosti biogoriv v gorivih za pogon motornih vozil (Ur.l. RS, št. 83/2005 (108/2005 - popr.))

Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (UR.l.RS, št. 91/2007)

- Goriva

Zakon o trošarinah (Uradni list RS, št. 84/98, zadnja sprememba 42/04), ki določa, da so biogoriva kot pogonska goriva izključena iz sistema trošarinskega nadzora in plačila trošarinskih dajatev, če so uporabljena kot pogonska goriva v čisti obliki. Če gre za mešanje bioloških goriv s fosilnimi gorivi, je oprostitev plačila trošarine možno uveljavljati do največ 25 %.

Uredba o fizikalno-kemijskih lastnostih tekočih goriv (Ur.l. RS, št. 63/2006, 92/2006)

Pravilnik o kakovosti tekočih goriv (Ur. l. RS št. 78/00)

Pravilnik o obveščanju potrošnikov o varčni rabi goriv in emisijah CO₂ novih osebnih vozil

(Ur.l. RS, št. 86/2003, 133/2003, 41/2004-ZVO-1, 43/2004)

Pravilnik o vsebnosti bioloških goriv v gorivih za pogon cestnih motornih vozil (UL L št. 123, z dne 17.5.2003), ki v skladu z Direktivo 2003/30/ES določa: - vrste bioloških goriv, ki se uporabljajo kot biološka goriva v prometu, in najmanjšo vsebnost bioloških goriv v gorivih za pogon motornih vozil, ki jo morajo zagotavljati distributerji goriv za pogon motornih vozil, v posameznem koledarskem letu do leta 2010.

Pravilnik o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Ur.l. RS, št. 49/2006)

Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji (UL RS, št.85/1998)

- Zrak

Uredba o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur.l. RS št. 73/94, 68/96, 109/01)

Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih snov v zrak (Ur.l. RS št. 73/94)

Uredba o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur.l. RS št. 52/02)

Uredba o ozonu v zunanjem zraku (Ur.l. RS št. 8/03)

Uredba o žveplovem dioksidu, dušikov oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur.l. RS št. 52/02, 18/03)

Uredba o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav (Ur.l. RS št. 73/94 (83/98 popr.), 51/98, 105/00, 50/01, 46/02, 84/02)

Uredba o bazenu in ogljikove monoksidu v zunanjem zraku (Ur.l. RS št. 52/02)

Pravilnik o prvih meritvah in o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS št. 70/96, 71/00, 99/01, 17/03)

Uredba o emisiji hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila (Ur.l. RS št. 46/02)

Uredba o taksi za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur.l. RS št. 68/96, 2/97, 5/97)

- Tla

Uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur.l. RS št. 68/96)

Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur.l. RS št. 68/96)

Pravilnik o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranilnih v tla (Ur.l. RS št. 55/97)

Uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Ur.l. SRS št. 6/90)

- Odpadki

Pravilnik o odlaganju odpadkov (Ur.l. RS št. 5/00)

Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur.l. RS št. 3/03)

Pravilnik o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur.l. RS št. 3/03)

Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur.l. RS št. 84/98, 45/00, 20/01, 10/03, 43/04)

Pravilnik o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Ur.l. RS št. 101/04)

Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji (Ur.l. RS št. 85/98)

Pravilnik o minimalnih pogojih za ureditev in določitev zbirnega in odjemnega mesta ter o načinu za določanje velikosti in števila posod za zbiranje komunalnih odpadkov (Ur.l. SRS št. 40/86)

- Vode

Zakon o vodah (Ur.l. SRS št. 38/81, 29/86, 32/89, 15/91, 17/91, 55/92 13/93, 32/93, 29/95)
Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS št. 35/96)

Uredba o emisiji snovi pri odvajanju vod iz komunalnih čistilnih naprav (Ur.l. RS št. 35/96)

Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz objektov in naprav za proizvodnjo rastlinskih in živalskih olj in maščob (Ur.l. RS št. 10/99)

Uredba o taksi za obremenjevanje vode (Ur.l. RS št. 41/95, 44/95, 8/96)

- Hrup

Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu hrupa ter vire hrupa o pogojih za njegovo izvajanje (Ur.l. RS št. 70/96, 45/02)

Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Ur.l. RS št. 45/9, 66/96, 59/02)

Uredba o hrupu zaradi cestnega in železniškega prometa (Ur.l. RS št. 45/95)

Pravilnik o zvočni zaščiti stavb (Ur.l. RS št. 14/99)

- Varnost in zdravje pri delu

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur.l. RS št. 56/99, 64/01)

Pravilnik o varovanju delcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Ur.l. RS št. 100/01)

Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Ur.l. RS št. 70/96, 89/99)

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Ur.l. RS št. 7/01)

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim in/ali mutagenim snovem (Ur.l. RS št. 38/00)

- Kemikalije

Zakon o kemikalijah (Ur.l. RS št. 36/99)

Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur.l. RS št. 79/99)

Pravilnik o omejitvi dajanja v promet ali uporabe določenih nevarnih snovi in pripravkov (Ur.l. RS št. 73/99)

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur.l. RS št. 73/99)

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur.l. RS št. 73/99)

Pravilnik o sanitarno-tehničnih pogojih za promet oz. proizvodnjo nevarnih kemikalij (Ur.l. RS št. 81/00)

- Varstvo narave, naravne in kulturne dediščine

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99)

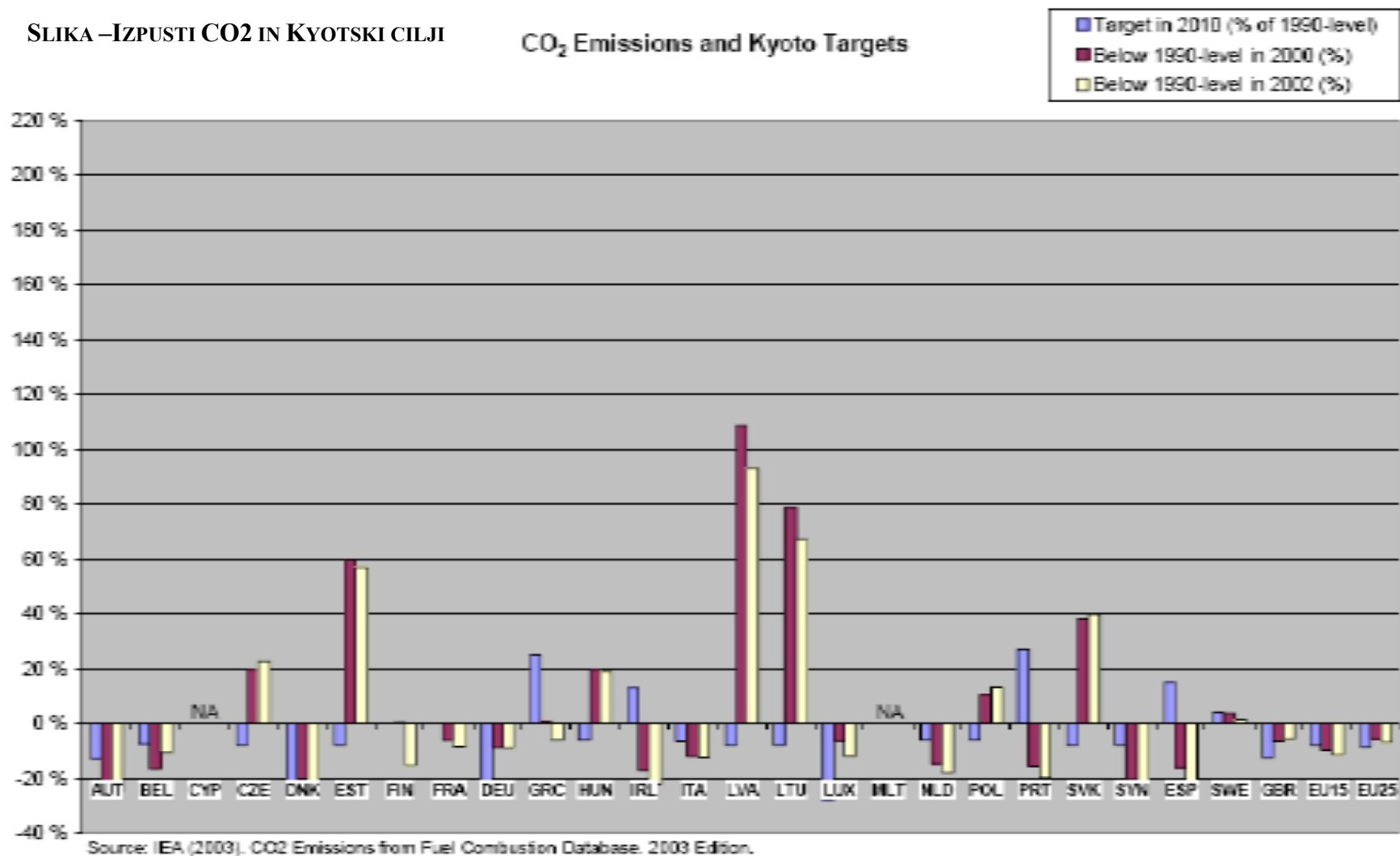
Zakon o ohranjanju narave (Ur.l. RS št. 7/99)

Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Ur.l. RS št. 57/93, 61/93)

PRILOGA 7

SLIKA –IZPUŠTI CO₂ IN KYOTSKI CILJI

CO₂ Emissions and Kyoto Targets

Vir: Onesnaženost okolja in informacije o bio energiji, 2006.

